

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Freetekno a komerční technoscéna z pohledu odlišnosti preferovaných
drog**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Aneta Klečacká

Vedoucí práce: Mgr. Alena Kajanová, PhD.

2011

ABSCTRACT

Freetekno or commercial techno parties are very often linked to opinions that this is the type of party where the connection young people – drug occurs. The theoretical part of the thesis is aimed at explanation of considerable difference between freetekno and commercial techno scene as postmodern subcultures, which are often perceived as a whole, where even the visitors themselves often do not know the difference between both the subcultures or the origin of their symbols. In the second, research part of the thesis I identify which drugs are preferred at freetekno parties and which at the commercial techno scene and what the reasons for using different types of drugs at the described scenes are, from what age, how often and with whom the participants visit the parties, motivation to visiting such events, whether they take psychotropic substances at the party and distribution of drugs at the parties. My work was aimed at collecting information from participants in both the party types, its thorough processing and interpretation that might serve to the public as a key to understanding their specific lifestyle. I would like to inform the public that not all the participants go to the party for a drug, but for music and friends, as it is usual in other music events. With regard to an atypical a nonconformist target group I used the qualitative research method. The research techniques applied are involved observation and semi standardized interview with open questions. The basic research population consists of participants of freetekno parties and commercial techno parties organized in various regions of the Czech Republic. Research questions were set in the thesis target showing that different drugs are taken at both the party types, where hallucinogens and cannabinoids prevail at freetekno while stimulants and ecstasy control commercial parties. Motivation to visiting the parties is also different in both the subcultures: while freedom, liberty and solidarity are characteristics for freetekno, visitors of commercial parties are motivated by music. Motivation to use of drugs is also completely different. Most of the respondents state in their replies that a good party is possible without drugs, but they promptly add that drugs are the things giving a party the right atmosphere.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Freetekno a komerční technoscéna z pohledu odlišnosti preferovaných drog“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích

.....
Aneta Klečacká

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Aleně Kajanové, Ph.D. za její trpělivost, odborné konzultace a přínosné nápady. Mé díky patří rodině i všem mým přátelům, kteří mi byli velkou oporou. Dále bych chtěla poděkovat i mým respondentům, že mi poskytli rozhovory, a tím přispěli k vypracování mé bakalářské práce.

OBSAH

<i>ÚVOD</i>	7
1. SOUČASNÝ STAV	8
1.1 Definice subkultury	8
1.1.1 Postmoderní subkultura	9
1.1.2 Novodobý kmen (neo tribe).....	9
1.2 Základní pojmy použité v rámci bakalářské práce	10
1.3 Freetekno	12
1.3.1 Historie freetekna.....	12
1.3.2 Freetekno komunity	14
1.3.3 Symboly freetekno subkultury	15
1.4 Techno	17
1.4.1 Historie techna	17
1.4.2 Techno v České republice.....	18
1.4.3 Ideologie techno subkultury.....	19
1.4.4 Rozdělení účastníků klubové techno scény	19
1.5 Drogy na taneční scéně	20
1.5.1 Rozdělení a účinky návykových látek.....	22
1.5.2 Drogová scéna v České republice ve vztahu k tanečním párty.....	22
1.5.3 Drogy ilegální.....	24
1.5.4 Drogy ilegální	27
2. CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	34
2.1 Cíle práce	34
2.2 Výzkumné otázky	34
3. METODIKA	35
3.1 Strategie výzkumu – kvalitativní výzkum	35
3.2 Výzkumný vzorek	36
3.3 Realizace výzkumu	36

4. VÝSLEDKY A JEJICH INTERPETACE.....	38
4.1. Obecné údaje	38
4.2 Distribuce drog na párty	41
4.2.1 Freetekno	41
4.2.2 Klubová techno scéna	41
4.3 Odlišnost typů drog na freetekno párty a klubové techno scéně.....	42
4.4 Motivace k užití dané drogy.....	46
4.4.1 Freetekno	46
4.4.2 Klubová techno scéna	47
4.5 Motivace k návštěvám freetekno párty a klubové techno scény	49
4.5.1 Freetekno	49
4.5.2 Klubová technoscéna	51
4.6 Dobrá párty i bez drog?	52
4.6.1 Freetekno	52
4.6.2 Klubová techno scéna	53
4.7 Subjektivní vnímání preference určitého typu drog na freeteknu a klubové techno scéně	55
4.7.1 Freetekno	55
4.7.2 Klubová techno scéna	57
5 DISKUZE.....	58
6 ZÁVĚR.....	62
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	64
8 KLÍČOVÁ SLOVA.....	68
9 PŘÍLOHY.....	69

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce „Freetekno a komerční technoscéna z pohledu odlišnosti preferovaných drog“ jsem si vybrala z několika důvodů.

Jedním z nich je, že jsem sama účastnicí těchto párty a proto bych chtěla touto formou upozornit na to, že se v případě párty nejedná pouze o spojení mladistvý – droga. Chtěla bych veřejnost seznámit s tím, že ne všichni účastníci jdou na párty za drogou, nýbrž rovněž za hudbou a přáteli, jako je tomu v případě jiných hudebních akcí. Mne osobně fascinuje specifický životní styl, pospolitost lidí, celková atmosféra a volnost, kterou je možno zažít na freetekno párty.

Dalším důvodem je spojitost výše uvedeného stereotypu s medializací policejního zásahu na CzechTek 2005, která stála za většinou informací, jež veřejnost o teknu, potažmo technu získala. Tento stereotyp je posléze reprodukován na různá odvětví taneční (respektive elektronické) hudby a tyto jsou házeny „do jednoho pytle“, ačkoli jsou spojeny s životními styly natolik odlišnými, jako je životní styl rockera a návštěvnice baletu.

Práci jsem rozčlenila na teoretickou část, kde uvádím značné rozdíly mezi freeteknem a klubovou techno scénou, jakožto postmoderními subkulturami, které jsou často spojovány v celek, kde často ani samotní návštěvníci vůbec neznají rozdíly mezi oběma subkulturami, historii nebo původ jejich symbolů, chybí jim souvislosti.

V druhé, výzkumné části, identifikuji jaké typy drog jsou upřednostňovány na freetekno párty a jaké na klubové techno scéně a jaké jsou příčiny rozdílnosti užívaných typů drog na popisovaných scénách, od kolika let, jak často a s kým účastníci navštěvují párty, jejich motivace návštěvy k podobným akcím, zda konzumují na párty drogy a distribuování drog na párty.

Smyslem této práce by mělo být získání informací od účastníků obou výše uvedených typů párty, jejich kvalitativní zpracování a interpretace, které by měla posloužit široké i odborné veřejnosti jako klíč k pochopení jejich specifického životního stylu.

1. SOUČASNÝ STAV

1. 1 Definice subkultury

V roce 1947 konceptualizoval M. Gordon, člen Chicagské školy pojem subkultura, jako část národní kultury složené z oddělitelných faktorů kterými jsou sociální status, etnický původ, venkovské nebo městské sídlo a náboženství, v jejichž vzájemné kombinaci dochází k jednotě, která má celistvý dopad na jednotlivce, jenž je její součástí.

V 70. letech instituce věnující se studiu subkultur Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies, označila tento pojem subkultura jako „indikátory třídních nepokojů v britské společnosti“. Zlatou érou subkultur byly 60. a 70. léta 20. století. V současnosti existuje celá řada definic, např. dle Holmese (1988) můžeme subkulturu chápat jako „skupinu, která je částí širší kultury, ale má své odlišné normy, hodnoty a životní styl“.¹ Podle Jana Jandourka (2001) je subkultura kulturou dílčí skupiny, která se více nebo méně odlišuje od převládající, většinové a „oficiální“ kultury.²

Míra rozdílnosti subkultury od kultury, jejíž je součástí, se může minimálně lišit nebo může být proti celé kultuře zcela v opozici. Na subkulturu lze nahlížet v extrémním případě i jako na deviantní formu z hlediska hodnot, norem a vzorců chování ve vztahu k dominantní společnosti. Vstupem do subkultury získává jedinec novou sociální roli.³

David Muggleton (2000) ve svém díle *Inside Subculture* uvádí, že styl subkultury slouží k vyjádření vnitřní i vnější příslušnosti k ní. Vyjadřuje tedy rozdílnost od mainstreamu (dominantní kultury) a zároveň umožňuje identifikaci se subkulturou.⁴

¹ KAJANOVA, Alena, et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

² JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha : Portál, s. r. o, 2001. 285 s.

³ KAJANOVÁ, Alena, et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

⁴ MUGGLETON, D. *Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style*. Oxford, New York: Berg, 2000. s. 18-34

Styl se skládá z následujících prvků:

- „image“ – vzhled skládající se z oblečení, účesu, různých doplňků a artefaktů,
- „vystupování“ – tvořené výrazem tváře, stylem chůze a postojem těla,
- „argot“ – speciální slovní zásoba a způsob, kterým je pronášena.

Většinu příslušníků subkultur tvoří mladí lidé, kteří mají větší sklon k radikalismu a citlivě vnímají nedostatky společnosti.⁵

1.1.1 Postmoderní subkultura

Podle Arnolda (1970) se v rámci postmoderních subkultur jedná o skupiny, které splňují následující rysy: depolitizace (spojitost subkultury a určité sociální třídy není nutná), individualismus a fragmentarizace (příslušnost k subkultuře zasahuje pouze některé oblasti života jedinců). Tím se liší od klasických subkultur, které zmíněné podmínky naplňují v opačném slova smyslu.⁶

1.1.2 Novodobý kmen (neo tribe)

Novodobý kmen představuje jakési pomezí mezi klasickou a postmoderní subkulturou, doplněnou ovšem ještě o další specifika. Jedná se o formu sdružování, ve které hrají významnou roli rituály, způsob konzumu a vědomí odlišnosti od jiných sociálních skupin. Novodobý kmen je proměnlivý a nestálý. Za novodobý kmen lze považovat freetekno.⁷

⁵ KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

⁶ KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

⁷ KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

1.2 Základní pojmy použité v rámci bakalářské práce

- **Rave:** v dnešní době má poněkud již zastaralý pojmový obsah, jelikož neexistuje žádné vhodnější slovo pro označení párty, která trvá celou noc, kam lidé chodí tančit, „dostávat se do nálady“, obecně si užít zábavu s podobně smýšlejícími lidmi. Lze to pojmut dvěma způsoby a to tak, že jde o vytváření komunity a opětovném spojení, které se jeví jako ztracené a nebo, že jde pouze o opíjení a užívání drog s přáteli na společném místě.⁸ Pozice mezi zábavou, vírou a politikou podněcuje diskuzi o významu techna – jeho politickém obsahu, jeho důrazu na smyslovou hyper stimulaci, o intenzivním hedonismu a komunitní nespoutanosti.⁹
- **Free párty:** párty pořádané jakoukoliv freetekno komunitou bez placeného vstupu, aby byl dodržen význam free (volný, svobodný, zdarma). V zimním období jsou, ale free párty pořádané také v klubech, squatech či továrních halách i s placeným vstupem, čili nejedná se o „ideově čistou“ free párty, a proto takové označení ani v propagaci na tyto hudební akce nenalezneme.¹⁰
- **Technopárty:** obecný název pro hudební akce elektronické hudby, existují i obdobné označení jako „teknival“, „free festival“, „tekno festival“.
- **Sound systém:** volné sdružení lidí, kteří vlastní hudební aparaturu, osvětlení, dekorace, promítání, performace (vystupování umělců např. s ohněm).¹¹

⁸ SAUNDERS, N. *Extáze a techno scéna*. Brno: Jota, 1996. 314 s. ISBN 80-85617-93-5

⁹ GRAHAM, St John. *Rave culture and religion*. London: Routledge, 2004. ISBN 0415314496

¹⁰ AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce. Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

¹¹ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

- Sound systém je pevný základ každé freetekno komunity, které tvoří jádro každé technopárty.¹²
- **Underground:** tento pojem vychází z angličtiny a znamená „podzemí“. V jiných jazycích se používá v přeneseném smyslu pro označení jevů, které se nacházejí mimo všeobecně přijímané zvyklosti. Mohou sem patřit jak zcela kriminální jevy, tak i různé subkultury vymaňující se z hlavního proudu.¹³
- **CzechTek:** největší festival freetekno scény v České Republice, který se konal od roku 1994 v přírodních prostorách pro tisíce účastníků. Neexistuje žádný oficiální pořadatel, čímž účastníci poukazují na svobodu a nekomerční povahu této akce.¹⁴
- **Do It Yourself (DIY):** v překladu tento pojem znamená „udělej si sám“. Saunders (1996) uvádí, že scéna DIY vznikla, když se lidé dali dohromady a uvědomili si, že je nutné spolehnout se jen sami na sebe a ne na nikoho jiného. Hlavní úlohu v ní hraje zdravý rozum a tvůrčí myšlení.¹⁵
- **Kontrakultura:** centrální prvek kontrakultury je konflikt. Odmítá hodnoty dominantní společnosti a aktivně proti nim vystupuje. Vznikají z důvodu potřeby protestu a touhy po změně.¹⁶

¹² AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

¹³ AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

¹⁴ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU.
Bakalářská práce

¹⁵ SAUNDERS, N. *Extáze a techno scéna*. Brno: Jota, 1996. 314 s. ISBN 80-85617-93-5

¹⁶ KAJANOVÁ, Alena, et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

- **Travelling:** budeme-li brát travellers ve Velké Británii jako celek, zjistíme, že se nejedná jen o tzv. New age travellers, kteří kočují. Dalšími kočovníky jsou romové, pro které je travelling a život v karavanech specifickým způsobem života. Většina kočovníků byla donucena kočovat z důvodů jako je např. bezdomovectví, rozpad rodiny, zneužívání, návrat z věznice či finanční potíže. Komunitu travellers spojuje kombinace mystické tradice všech světových náboženství, ale také neopohanství, šamanismus nebo okultismus. New age travellers cestují mezi festivaly a slavnostmi a sdílí společné přesvědčení.¹⁷ Collin (1998) uvádí, že soundsystémy převzaly od travellerů názor, který se týká toho, že by párty měly být zadarmo a že vybírání vstupného je nejen materialistické, exkluzivní a rozděluje lidi, ale také že zničilo část kouzla komunitní slavnosti.¹⁸

1.3 Freetekno

1.3.1 Historie freetekna

Historie a vývoj freeteknařského hnutí ve Velké Británii je pro scénu celkově zásadní, vzhledem k tomu, že se na britských ostrovech uskutečnily první free párty, ale hlavně zde došlo k propojení s dalšími subkulturami jako je hippies, travellers, punk a squatting, jejichž přimíšením získala free scéna svůj subverzní charakter jako součást vlastní identity. Důležitým legislativním precedentem je rovněž způsob, jakým se britské autority s freeteknem v polovině 90. let vypořádaly.

¹⁷ AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

¹⁸ COLLIN, M., GODFREY, J. *Altered state: the story of ecstasy culture and acid house*. London: Serpent's Tail. 1998. ISBN-10: 9781846687136
AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

Existuje mnoho teorií vysvětlujících proč se lidé ve Velké Británii zbláznili do „raveování“ koncem 80. let. Stalo se tak v období obecného konzumu a individualismu. Margaret Thatcherová veřejně zdůrazňovala, aby se každý staral především sám o sebe (podle slavné fráze „Není nic jako společnost“). Britská rave scéna vznikala jako reakce na stav společnosti a pod vlivem anglických DJ's, kteří se právě vrátili z Ibizy, kde poznali extázi a „rave“. Na místo peněz a moci, „rave“ volal po empatii, intimnosti, spiritualitě a užívání si ztráty sebe sama uvnitř davu.

Zatímco se některé skupiny raverů projevíly jako ty, které se snaží vydělat na popularitě „polykání tablet“ (popping pills) a tančení v klubech, hlavní vzestup kulturního fenoménu rave se přesunul k pořádání free party sound systémy, které postupem času vytvořily globální síť určenou právě zpětně tvůrcům těchto party inspirovaných hudební novostí a masového sjednocení různých „kmenů“. Vzniklo „multikulturální spojení“ tančících lidí na stejný beat, držících se dobře známého akronymu PLUR: Peace, Love, Unity, Respect. Společně s volným vstupným, byly free party založeny na svobodě osobního projevu. Na perifériích Londýna byly pro pořádání party často obsazovány velké opuštěné skladištní haly. Tím se předcházelo možným zásahům a přerušení ze strany policie, jelikož se využívalo dostupné legislativy ke squattingu.¹⁹ Česká republika se poprvé setkala s prvními sound systémy v roce 1994, kdy k nám přijeli z Velké Británie z důvodu vydání zákona ve Velké Británii, který zakazoval pořádat neformální technoparty. Saunders (1996) uvádí, že samotný pojem freetekno se skládá ze dvou slov: „free“ – svoboda, nezávislost a „tekno“, ve smyslu preferovaného stylu.²⁰

¹⁹ AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

²⁰ KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

Sound systém Spiral Tribe stál za masivním rozšířením freetekna na počátku 90.let a to také díky mantře obsažené na svých nahrávkách: „svobodná party, svobodní lidé, svobodná budoucnost“ („free party, free people, free future“) . V době kdy tato parta mohla dosáhnout největší veřejné pozornosti a uznání svých free party aktivit, byli Spiral Tribe zahaleni v mystérii (stejně tak jako jsou dodnes).²¹

V jejich filozofii byl významně patrný duchovní podtext akce ve volné přírodě – free party. Věřili, že jejich činnost je nějakým způsobem spojena s prehistorickými kmeny nomádů, kteří na těch samých místech oslavovali život tisíce let před nimi (např. party u Stonehenge v roce 1992). Na free party se dívali jako na šamanské obřady, kdy s použitím nových technologií, halucinogenů, dlouhého tance a určitého spirituálního nádechu by mohlo dojít k opětovnému spojení se zemí a prostřednictvím toho k odvrácení ekologické krize.²² Grof (2004) se domnívá, že přínos psychedelického zážitku může být v oblasti individuální na úrovni buď terapeutické či preventivní. Prožití mysl rozšiřujícího zážitku může nasytit jisté spirituální potřeby.²³

1.3.2 Freetekno komunity

Freetekno je v České Republice známé především díky medializaci festivalu CzechTek. Jako každá subkultura se vyznačuje specifickým životním stylem, zahrnuje i odlišné formy komunikace a symboly. To je pro většinu společnosti stejně neuchopitelné jako jejich hudba.²⁴

²¹ AUTOR NEZNÁMÝ. *Freetekno a Czechtek 2005. 2006.* 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

²² Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes.* 7/2009. S. 32-37.

²³ GROF, Stanislav. *Psychologie budoucnosti.* Praha: Perla, 2004.

²⁴ KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny.* 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.

Příznivci jsou často označováni jako novodobí nomádi, subkultura pak jako neo tribe (novodobý kmen). Pořádají neohlášené párty, na kterých se nevybírání vstupné, neexistují žádní oficiální organizátoři ani pořádková pokuta. Komunity příznivců freetekna se soustředí okolo takzvaných sound systémů nebo-li mobilních zvukových jednotek. Jedná se o relativně pevné seskupení osob, vlastnících zvukovou aparaturu, agregáty na výrobu elektrické energie, promítání, dekorace apod.

Převládajícím znakem freetekno subkultury je její vymezení se vůči majoritní společnosti. Freetekno je pro stoupence scény především životním stylem a jejich životní postoje se dají vyjádřit větou „Udělej si sám“ (DIY, Do it yourself). Proto i akce pořádají a zajišťují zcela ve své vlastní režii, bez zasahování okolí.²⁵

1.3.3 Symboly freetekno subkultury

Spirála

Spirála patří mezi jedny z nejstarších motivů, která do značné míry symbolizuje filozofii kmene Spiral Tribe. Představuje pro ně nekončící cestu, po které se nechávají unášet „tokem věcí“. Spirála souvisí s neustálým vývojem, evolučním a involučním pohybem celého vesmíru, se životem a smrtí. Předpokládá se, že symbolizuje cestu z vnějšího světa k vnitřní duši nebo do vyšších duševních úrovní. Spirála může představovat i ženskou dělohu, plodnost, ženskou sílu obecně, nalezneme ji i v jiných objektech jako je spirální galaxie, DNA nebo šnečí ulita. Otáčení spirály působí do jisté míry hypnoticky jak na jednotlivce samotného, tak na dav tančící před masivní stěnou reproduktorů. Tento fenomén koreluje s pojetím párty jakožto archetypálním splynutím s masou v kolektivním abreaktivním šamanském tanci.²⁶

²⁵ Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

²⁶ Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

Nejrozšířenějším výkladem, zejména mezi nepřilíš zasvěcenou částí účastníků, je modifikace při anglickém vyslovení číslic 2 (two – to) + 3 (three – free) = to free, ve volném překladu může znamenat svobodné jednání, rozhodování, čili naplnění protestní myšlenky freetekna proti konzumu a společnosti. Z internetových zdrojů se ale dá vypátrat další možný a s největší pravděpodobností pravdivý význam tohoto čísla pro příznivce freetekno: S číslem 23 přišli američtí anarchisté a spisovatelé R. Shea a R. A. Wilson ve svém dílu *Illuminatus Trilogy*. V ději se číslo 23 objevuje běžně jako označení boha chaosu. Spojení čísla 23 s „chaosem“ se objevuje i v podání hudebníka Genesis P-Orridge. U nás se číslo 23 začalo významněji objevovat po roce 1994 díky Spiral Tribe, spolupořadatelům první free party v České republice (Hostomice 1994). Tehdejší účastníci, kteří později sami začali zakládat první české sound systémy, převzali číslici 23 jako symbol tohoto vlivu a zasvěcení.²⁷

Černá a bílá

Bílá a černá barva mají mezi ostatními barvami význačné postavení. Bílá je charakteristická jako symbol čistoty, světla a dokonalosti, je blízka začátku a konci, používá se jako barva svatební a v mnoha kulturách pohřební. Černá barva je kontrastem bílé a jedná se o univerzální symbol temnoty, smrti a chaosu.²⁸

²⁷ Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

²⁸ Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

Tetování, dredy, drogy...

Dalšími symboly, kterými se freetekno komunita vyznačuje jsou např. piercing, tetování, vlasy zapletené do dredů či copánků a specifický styl oblékání (vojenské oblečení), kterým se technoři vymezují navenek, roboti a jiná „cyber“ stvoření, která se sporadicky objevují na free párty jako performance či jakési industriální sochařské umění nebo jsou zobrazovány na výtvarných plachtách a letácích informujících o konání další párty.²⁹

1.4 Techno

1.4.1 Historie techna

Techno patří k nejstarším stylům elektronické scény vůbec, vychází z elektronické avantgardní hudby 70. let. První hudební kořeny se objevily v 80. letech minulého století v Detroitu.³⁰ Název žánru je odvozen od slova "technologic". Vznik techna je známo díky Dj's jako je Derrick May, Juan Atkins nebo Kevin Saunderson. Hlavním stimulem byla touha po volnosti, svobodě a život mimo konzumní společnost. Techno ke svému vývoji mělo ideální podmínky, protože 20. století je charakterizováno jako období společenské krize a moderny, jež přála objevování nových směrů a experimentování. Tato hudba brzy získala odezvu i v dalších zemích světa, především ve Velké Británii, dále pak ve Francii, Nizozemí či Itálii. V Evropě se tato elektronická hudba s názvem „techno“ objevila poprvé v Německu. Je dost těžké určit, kdy přesně poprvé v Evropě zaznělo slovo "techno", ale víme kdo ho vyslovil a nebyl to nikdo jiný než Maximilian Lenz, který se skrývá pod pseudonymem Westbam. V roce 1989 spojil svoje jméno s dnes největší světovou technopárty Love Parade, pro níž každoročně tvoří

²⁹ Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

³⁰ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

Johny Green*R. Více o techno. *Charakteristika* [online]. 3.1.2008 [cit. 2009-12-20] Dostupný z WWW: <http://deepbass.blog.cz/0801/historie-techna>

společně s hlavní osobností této akce Matthiasem Roeinghem (Dr.Motte) hymnu. Kromě centra politického a obchodního je však Berlín i důležitým střediskem kulturním. Elektronické hudbě se zde také velice dobře daří, čehož je nejlepším důkazem každoročně konaná Love Parade, největší technoparty na světě.³¹

Hudební akce nabývaly na účasti, hudba si získávala stále nové příznivce, kteří se s tímto novodobým trendem ztotožňovali. Techno se postupně vyvinulo v nespočet různých směrů, které lze od sebe jen stěží odlišit, neboť rozdíl tkví často jen v pouhé variaci stylu hudby. Speciální odnoží se stalo hnutí „technařů“, které se vyznačovalo umístěním své aparatury na automobily. V současnosti je v mnoha evropských zemích konání akcí podobného typu zakázáno a porušování tohoto zákona je striktně postihováno.³²

1.4.2 Techno v České republice

Z hlediska historických událostí se u nás techno objevilo logicky později než v jiných evropských zemích, protože tehdejší režim samozřejmě nedovoloval žádné novinky, které by nás jakkoliv spojovaly se západním světem. Po revoluci však dochází k převratu a naše hudební scéna konečně poznala nové hudební žánry, stalo se tomu tak Zhruba v letech 1992-1993. K jeho popularizaci z velké části přispěl i alternativní časopis „Vokno“. V současnosti je pro tuto subkulturu populární časopis Tripmag, mnoho příspěvků také bývá zveřejňováno v časopise Reflex.³³

³¹ Johnny Green*R. Více o techno. *Charakteristika* [online]. 3.1.2008 [cit. 2009-12-20] Dostupný z WWW: <http://deepbass.blog.cz/0801/historie-techna>

³² BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

³³ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

1.4.3 Ideologie techno subkultury

Stoupenci této subkultury částečně navázali na hnutí hippies z 60. let minulého století. Měli negativní názory a reakce na konzumní způsob života, masové kultury a majoritní společnosti. Díky tomu se brzy dostali k výraznému střetu se zákony a oficiálními úřady. Příčinami bylo hlavně nerespektování soukromého vlastnictví pozemků, na nichž svévolně a bez souhlasu majitelů pořádali párty, dále pak porušování hygienických norem a prodej drog. Pojetí této ideologie u nás se liší od států západní Evropy. Zahraniční akce se často nesou spíše v duchu hlásání určitých ideálů spojených nejčastěji s hnutím hippies nebo ultralevicové ideologie. Ani naše scéna se těmto směrům nevyhne, navíc se zde připojují různé odnože anarchismu či komunismu, především z ciziny. Většina účastníků však navštěvuje tyto akce za účelem zábavy, tance a svobodného projevu.³⁴

1.4.4 Rozdělení účastníků klubové techno scény

Účastníci navštěvující klubovou techno scénu jsou podle odborníků rozděleni na tři různorodé skupiny:

➔ „*ortodoxní příznivci*“ - otevřeně prezentují příslušnost k hudební komunitě, ztotožňují se s životním stylem, jsou vnitřně přesvědčeni o ideálech této subkultury. Tuto část tvoří organizátoři a realizátoři jednotlivých akcí a projektů.

➔ „*rebelové*“ – párty vyhledávají za účelem konfliktu, neboť předpokládají vznik určitých kolizních situací, ve kterých by mohli anonymně projevit svoji agresivitu.³⁵

³⁴ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

³⁵ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

➔ „návštěvníci“ - tvoří nejpočetnější skupinu. Účastní se těchto akcí za účelem zábavy, nezapomenutelného zážitku, odreagování.³⁶

V každodenním životě fungují jako každý jiný občan. Důvodem účasti je svobodné vyjádření svých pocitů a postojů prostřednictvím tance a hudby.³⁷

1.5 Drogy na taneční scéně

Jedním z vážných základních problémů, které se objevují na freeteknu a klubové techno scéně je bezesporu užívání drog, neboť pro účastníky již zmíněných párty jsou drogy jejich nedílnou součástí životního stylu. Drogy, freetekno a klubová techno scéna byly, jsou a budou vždy poměrně silně propojeny. Z tohoto důvodu se v další kapitole blíže věnuji historii, charakteristice drog a jejich rozdělení. Pracuji přitom pouze s těmi skupinami drog, které jsou na popisovaných párty běžné.

Drogy představují jakékoliv syntetické nebo přírodní látky, které mění jednu nebo více tělesných či psychických funkcí po vpravení do živého organismu.³⁸ Termín drogy má mnoho významů. Úmluva Organizace spojených národů a Deklarace snižování poptávky po drogách označuje látky podřízené mezinárodní kontrole. V medicíně vyjadřuje užívání některých léčiv pro předejetí či vyléčení nemoci nebo pro zvýšení fyzické či psychické kondice. Ve farmakologii se termín vztahuje na některé chemické činitele, které upravují biochemické nebo fyziologické procesy ve tkáni nebo organismu. Často se pojmem „droga“ rozumí psychoaktivní látka a ještě častěji jde o

³⁶ KUČERA, M. jr, KUČERA, M. sr. Problematika technoparty v České republice. *Prevence úrazů, otrav a násilí: odborný a vědecký časopis*. Dobrá Voda u Českých Budějovic: Jihočeský inzert expres, s.r.o., 2006, roč. 2, č. 2, s.95-108. ISSN 1801-0261

³⁷ BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce

³⁸ ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 95 s. ISBN 80-244-0709-4.

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Úřad vlády České republiky. *drogy-info* [online]. 19.6. 2002 [cit. 2009-10-05] Dostupné z WWW: <http://www.drogy-info.cz/>

synonymum pro drogy nezákonné. Kofein, tabák, alkohol a další látky, které jsou běžně užívány bez lékařského předpisu, jsou v jistém slova smyslu také drogy, protože jsou užívány primárně pro svůj psychoaktivní efekt.³⁹

Jiří Presl uvádí, že drogu lze chápat jako každou látku, která splňuje dva základní požadavky:

- a) má tzv. psychotropní účinek, který ovlivňuje určitým způsobem naše prožívání okolní reality
- b) může vyvolat závislost, ten je u různých drog různě vyjádřen a může být menší nebo větší, ale přítomen je vždy⁴⁰

Pojem „droga“ vychází z francouzštiny a znamenalo „sušené nebo jinak konzervované orgány rostlin, živočichů, sloužící jako léčiva“.⁴¹ Drogy byly ještě před nedávnem velmi tabuizované téma, objevovaly se pouze v senzacechtivých článkách nebo v učebnicích toxikologie. Kdežto znalost dějin drog vrhá zvláštní světlo na dějiny celého lidského rodu.⁴²

Za historicky nejstarší využívání a získávání zkušeností je s tzv. psychedelickými drogami, které byly nedílnou součástí rituálů a šamanismu. Další zkušenosti získal člověk s návykovými látkami, které bývají zneužívány příležitostným, konzumním způsobem a přinášejí člověku utrpení v závislosti na těchto látkách.⁴³

³⁹ Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Úřad vlády České republiky. *drogy-info* [online]. 19.6. 2002 [cit. 2009-10-05] Dostupné z WWW: <http://www.drogy-info.cz/>

⁴⁰ ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 95 s. ISBN 80-244-0709-4.

⁴¹ ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 95 s. ISBN 80-244-0709-4.

⁴² ESCOHOTADO, Antonio. *Stručné dějiny drog*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2003. 173 s. ISBN 80-7207-512-8.

⁴³ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

Droga je pro nás již tisíce let látkou, která aby byla tělem „přemožena“, tak je schopná tělo „přemoci“ a vyvolat i při sebemenší dávce velmi značné organické i duševní změny.⁴⁴

Droga se stala globální problémem v 19. a 20. století.⁴⁵

1.5.1. Rozdělení a účinky návykových látek

Existuje řada systémů dělení psychotropních látek, v epidemiologii se nejčastěji používá tří typů klasifikace:

- a) podle vzniku (přírodní, semisyntetické a syntetické)
- b) podle typu působení a chemického složení (tlumivé látky, stimulancia, halucinogeny)
- c) podle stupně společenské nebezpečnosti (dle závažnosti společenských následků)⁴⁶

Průchozí drogou (anglicky „gateway drug“) je nejčastěji míněna marihuana. Tento pojem označuje látku, která tvoří předstupeň k užívání jiných, ještě nebezpečnějších drog. Dalšími průchozími drogami jsou ovšem v našich podmínkách i alkohol a tabák. Pití alkoholu je u dospívajícího důležitým signálem rizika ve vztahu k ilegálním drogám.⁴⁷

⁴⁴ ESCOHOTADO, Antonio. *Stručné dějiny drog*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2003. 173 s. ISBN 80-7207-512-8.

⁴⁵ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁴⁶ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 3. vyd. Praha: Portál, 2007 170 s. ISBN 978-80-7367-267-6

⁴⁷ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 3. vyd. Praha: Portál, 2007 170 s. ISBN 978-80-7367-267-6

1.5.2 Drogová scéna v České republice ve vztahu k tanečním párty

Před rokem 1990 se stala téměř jediným zdrojem drog domácí produkce, která zahrnovala pěstování marihuany, výrobu hydrocodonu (opiát) a pervitinu (metamfetamin). V letech 1990–1994 je stále zachována domácí výroba, ale je obohacena další drogou, heroinem.

Drogy se poměrně šíří a začíná se vytvářet rozsáhlejší populace experimentů a rekreačních uživatelů. V roce 1994 dochází ke zlomu kvůli masivní invazi kvalitního a levného heroinu z dovozu na domácí trh. V současnosti stále roste užívání marihuany, tanečních drog (extáze), zatímco nárůst uživatelů heroinu a pervitinu již tak nestoupá, zvláště v Praze se spíše stabilizuje.⁴⁸

Nejčastěji užívanými legálními zákonnými drogami v České republice patří stejně jako v ostatních jiných evropských zemích alkohol a tabák.⁴⁹ Dále do této skupiny řadíme těkavé látky, léky a kofein. Do ilegálních, nezákonných drog patří konopné drogy, stimulační látky, halucinogeny a opiáty a také taneční drogy.⁵⁰

V letech 2000–2003 proběhla v České republice dvě dotazníková šetření, které se zabývaly problematikou užívání drog mezi účastníky elektronické hudby. V roce 2003 bylo tedy nejčastěji konzumovanou drogou mezi příznivci elektronické hudby z hlediska celoživotní prevalence alkohol (97,9 %). Druhou a třetí nejpopulárnější drogou jsou látky nejčastěji užívané kouřením, což je tedy konopí (91,9 %) a tabák (90,5 %). Mezi běžně konzumované drogy dále patří stimulanty, kdy amfetaminy (18,5 %) a kokain (20,1 %). Opiáty, které jsou představovány metadonem (0,6 %),

⁴⁸ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁴⁹ ŽALOUĐÍKOVÁ, I. A kol. *Normální je nekouřit II. díl*. 1. vyd. Brno : Padio, 2006. 93 s. ISBN 80-7315-128-6.

⁵⁰ ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 95 s. ISBN 80-244-0709-4.

KUBŮ, P. *Tanec a drogy 2000 a 2003*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2006. 92 s. ISBN 80-86734-77-3

heroin (6,1 %). V halucinogenech je LSD (45,2 %) a lysohlávky (43,0 %). Ilegální droga Poppers (35,1 %).⁵¹

1.5.3 Drogy legální

Alkohol

Alkohol vzniká chemickým procesem kvašení ze sacharidů, jak z jednoduchých cukrů (např. plody vinné révy), tak z polysacharidů z obilných zrn či brambor. Vyšší koncentrace se dosahuje destilací. Psychoaktivní účinky alkoholu závisí zejména na množství (dále i na formě a způsobu užití) požitého alkoholického nápoje a mají komplexní charakter. Akutní intoxikace centrální nervové soustavy se projevuje většinou jako prostá opilost. Při nižších dávkách působí alkohol stimulačně, mnohomluvnost, zvýšení sebevědomí. Při rychlé konzumaci vyšších dávek alkoholu dochází k útlumu, objevuje se únava, spánek, případně bezvědomí a smrt. Somatická poškození, zapříčiněná nadměrnou konzumací alkoholu se mohou týkat prakticky všech částí lidského organismu. Velmi často se vyskytují chronické potíže a známky poškození gastrointestinálního traktu (dysfagie, průjemy, gastritidy). Zvyšuje se riziko vzniku jaterní cirhózy a karcinomu jater, rakoviny jícnu, žaludku a tenkého střeva. Škodlivé užívání je způsob užívání alkoholu, který vede k poškození zdraví, předcházející většinou několik let vlastní závislosti na alkoholu. Přechod od škodlivého užívání k závislosti na alkoholu probíhá většinou poměrně nenápadně, typické pro vývoj závislosti jsou postupné změny, postupná ztráta kontroly užívání alkoholu, postupné zanedbávání jiných potěšení a zájmů.

⁵¹ KUBŮ, P. Tanec a drogy 2000 a 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2006. 92 s. ISBN 80-86734-77-3

Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

Příznakem rozvinuté závislosti bývá výrazná změna tolerance vůči alkoholu, následovaná výskytem odvykacích příznaků např. v podobě „ranních doušků“ (resp. potřeby odstranit symptomy nastupujícího odvykacího stavu doplněním hladiny alkoholu vzápětí po probuzení) a poruchami paměti.⁵² Alkohol je vnímán jako méně nebezpečná látka, která je ve společnosti tolerována, ale ve skutečnosti je velmi podceňována.⁵³

V přepočtu na 100% alkohol to již řadu let představuje průměrnou spotřebu téměř deseti litrů na jednoho obyvatele za rok.⁵⁴ V posledních letech čím dál více přibývá konzumentů alkoholu u dětí a mladistvých, které je někdy způsobeno špatnou výchovou rodičů, včetně prevence problémů s návykovými látkami.⁵⁵

Tabák

Jedinou návykovou látkou ze 4-5 tisíc složek tabákového kouře nebo v tabáku jako takovém je toxický rostlinný alkaloid nikotin. Jedná se o bezbarvou tekutinu bez zápachu. Tabák, který hoří, známe především ve formě doutníku, dýmky nebo cigarety. Kouření je především naučené chování, které si kuřák fixuje většinou mnoho let. Mezi akutní a dlouhodobé onemocnění patří bezesporu kardiovaskulární, nádory a chronická plicní onemocnění. Nejčastější příčinou smrti v důsledku kouření je infarkt myokardu. Závislost na tabáku začíná závislostí psychosociální, po určité době vzniká také fyzická

⁵² Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵³ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. In *Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁵⁴ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵⁵ NEŠPOR, Karel. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001 157s. ISBN 80-7178-515-6

Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

drogová závislost, tedy závislost na nikotinu, což představuje asi 60-70 % kuřáků.⁵⁶ Stav odvykání sebou přináší nervozitu, rozladění, podráždění a neklid.⁵⁷

Léky

Tvoří širokou skupinu látek, kdy lékovou závislost může vyvolat mnoho preparátů, které ovlivňují centrální nervovou soustavu. Jsou to látky, které snižují strach a napětí, vyvolávají euforii, zvyšují tělesný i duševní výkon a mění smyslové vnímání.⁵⁸ Kromě sedativ a hypnotik existuje ještě řada dalších léků, které u uživatelů mohou způsobit závislost, jako jsou např. analgetika, anxiolytika a některé látky se stimulačním účinkem, které by se jinak nedaly zařadit. Léková závislost je dost podceňována, jak z hlediska, že jsou úsporné a velmi obtížně léčitelné, ale také to, že probíhají skrytě a často za pomoci rodiny a zdravotnického systému.⁵⁹

Poppers je známý pro různé alkyl nitrity (včetně isobutyl nitritu, butyl nitritu a amylnitritu). Isobutyl nitrit a butyl nitrit se prodávají jako speciální čisticí prostředky na kůži. Amyl nitrity se používají v určitých lécích pro kardiaky, bývají součástí některých čichavcích afrodiziak ze sexshopů. Poppers se užívají čicháním výparů přímo z lahviček. Účinek probíhá několik vteřin a trvá maximálně do 2 minut. Způsobuje stavy euforie, sexuální touhu, omámenost. Způsobuje prudké snížení krevního tlaku a zvýšení pulsu, proto je nebezpečné je kombinovat se simulanty.⁶⁰

⁵⁶ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁵⁷ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. *In Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁵⁸ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. *In Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁵⁹ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁶⁰ KOZLOVÁ, Lucie. *Informovanost veřejnosti o drogové problematice v okrese České Budějovice*. 2008. 124 s. ZSF JCU. Diplomová práce

1.5.4 Drogy ilegální

Halucinogeny

Do skupiny halucinogenních drog je zařazeno několik stovek různých látek, které může zařadit do 3 základních skupin. Rozlišujeme halucinogenní drogy rostlinného původu a z hub (např. mezkalin, durman, psilocybin atd.), halucinogenní drogy živočišného původu (např. bufetenin) a semisyntetické a syntetické, tj. poloumělé a umělé halucinogenní drogy (např. LSD a PCP – „andělský prach“). Nejčastějšími halucinogeny je LSD, Psilocybin a ostatní halucinogeny. **LSD** (dekl, papír..) se na černém trhu nejčastěji objevuje v podobě tzv. tripů či krystalů. V prvním případě se jedná o malé papírové čtverečky s potiskem zobrazující různé symboly. Ve druhém případě jde o malé granulky většinou tmavomodré či zelené barvy. Oba přípravky se užívají perorálně, postupným rozpouštěním v ústech pod jazykem. **Psilocybin** (lysny, houby, houbičky..) je psychicky velmi aktivní látkou obsaženou v houbách rodu *Lysohlávek*. Ty se běžně vyskytují na velké části území České republiky. Tato historicky velmi stará a známá droga patří u nás k nejrozšířenějším přírodním halucinogenním látkám. Účinky obou těchto látek je velmi podobný. Po krátkém období latence nastupuje první příznaky intoxikace v podobě pocitu mírného chvění, neschopnosti ovládat své pohyby, někdy pocity závratě a nevolnosti. Vyšší dávky látky mohou navodit intenzivní halucinatorní stav bez možnosti ovlivnění vůlí, což osoby se silnou potřebou kontroly a sebekontroly mohou vnímat velmi negativně; tak vzniká nijak řídký tzv. bad trip. Vysoké dávky mohou způsobit výraznější poruchy myšlení, zvýšenou vztahovačnost až paranoiditu, doprovázenou poruchami paměti, úsudku a pozornosti.⁶¹

⁶¹ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

Konopné drogy

Počet uživatelů konopných drog tvoří, jak v České republice, tak i v jiných zemích Evropské unie, prakticky třetí nejpočetnější skupinu uživatelů návykových látek vůbec. Existují dvě základní formy konopných drog, které jsou rozděleny na marihuanu (tráva, ganja, maruška, skunk, skéro) a hašiš (haš, hašík, čokoláda). **Marihuana** představuje název pro sušené květenství a horní lístky ze samičí rostliny konopí.⁶² Marihuana se dá kouřit hned několika způsoby. Obvykle se kouří čistá nebo smíchaná s tabákem do cigaret, dýmek, či vodních dýmek a její kouř a hořící látky se vdechují. Účinek nastupuje během několika desítek sekund až minut (v závislosti na obsahu aktivních látek). Při perorálním požití nastupuje účinek pomaleji a později, avšak vydrží mnohem déle. Charakteristické pro užití marihuany sucho v ústech, jemný pocit chladu, hladu, deformace vnímání času a prostoru. Ve většině případů dochází ke stavu euforie a příjemnému pocitu. **Hašiš** je konopná pryskyřice, která obvykle obsahuje malý obsah květenství a drobných nečistot. Barva je tmavě zelená až tmavě hnědá, záleží na čistotě. Obsah aktivních látek může být až okolo 40%. To současně dává i laťku základnímu rozdílu v dynamice účinku obou forem i potenciálních rizik spojených s jejich užíváním. Při velmi častém, nadměrném a dlouhodobém užívání konopných drog se dostávají jemné poruchy některých kognitivních funkcí. Jedná se zejména o zhoršení v oblasti krátkodobé paměti a schopnosti soustředit se.⁶³

Opiáty (Opiody)

Skupina těchto látek, jak již vyplývá z názvu je odvozena od opia, zaschlé šťávy nezralých makovic. Opiáty jsou podskupinou opilců, která má chemickou strukturu

⁶² Milovský, Michal et.al. Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 533 s. ISBN 978-80-247-0865-2.

⁶³ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

SOVINOVÁ, H., CSÉMY, L., SADÍLEK, P. *Zdraví a škodlivé návyky*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotnický ústav, 1999. 56 s. ISBN 80-7071-141-8.

blízkou morfinu. Morfín je nejdůležitější účinnou látkou a hlavním alkaloidem opia. Opiody působí na organismus prostřednictvím opioidních receptorů.⁶⁴ Opiáty jsou vnímány jako jedna z nejnebezpečnějších skupin drog vůbec. Největší nebezpečí užívání opioidů, opiátů a zejména heroinu spočívá ve velmi rychlé závislosti somatického typu. Závislost se rozvíjí už po několika týdnech nebo nejpozději několika měsících užívání.⁶⁵

Ke vzniku závislosti na heroinu však stačí jen 5x-10x menší dávka než u morfinu. Užívání heroinu je pokládáno za nejtěžší formu toxikomanie.⁶⁶ Její psychická složka se vyznačuje ztrátou kontroly nad užíváním a neovladatelným dychtěním po droze, somatickou součástí je vzestup stále vyšších dávek. Při intoxikaci je v popředí zklidnění a příjemná euforie, opiody ale mohou také vyvolat dysforii (rozladu), hlavně u žen. První příznaky akutní intoxikace je nevolnost, hučení v uších, pocit tepla v obličeji, svědění, dýchání je povrchní, zúžení zornic. Při chronickém abusu je nejvíce postižena oblast charakterových vlastností, intelekt bývá nepostižen, dochází k etické degradaci individua. Závislý je líný, trpí nespavostí, únavou, podrážděností, která se střídá s apatií.. Nesprávná životospráva vede k celkovému vyčerpání organismu. Ve dvacátém století byla připravena řada syntetických opiátů, z nichž nejčastěji užívanou (především při léčbě závislostí) látkou je **metadon**. Zahájení léčby závislosti na opiátech pomocí substituce metadonem učinilo v léčbě revoluci, neboť tento způsob dokázal omezit schopnost užívání ilegálních drog.⁶⁷

⁶⁴ SOVINOVÁ, H., CSÉMY, L., SADÍLEK, P. *Zdraví a škodlivé návyky*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotnický ústav, 1999. 56 s. ISBN 80-7071-141-8.

⁶⁵ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁶⁶ POKORNÝ, Vratislav – TELCOVÁ, Jana – TOMKO, Anton. *Prevence sociálně patologických jevů*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2001 110 s. ISBN 80-865668-03.2.

⁶⁷ Rotgers, Frederick et.al. *Léčba drogových závislostí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999 260 s. ISBN 80-7169-836-9

Heroin (háčko..) je hnědý prášek nebo kameny, které jsou omamně vonící. K aplikaci dochází nejčastěji injekčně (i.v. - intra vaskulárně), ale lze jej inhalovat z aluminiové fólie, šňupat kouřit i polykat.⁶⁸ V současnosti představuje jednu z nejnebezpečnějších masově zneužívaných drog. Závislost na pouličním heroinu je obecně považována za nejrizikovější a společensky nejškodlivější závislost: zdravotní, sociální i závislostní rizika jsou u ní velmi vysoká. Než se ze země, kde je produkován, dostane ke svému uživateli, získává heroin řadu přísad, které do něj vmíchávají jednotliví obchodníci, aby tak zvýšili objem látky a tedy svůj zisk. Na českém trhu se tedy objevuje buď jako hnědý heroin („brown sugar“), který se před nitrožilním užíváním musí ještě upravit přidáním kyseliny, lépe se ale kouří a žhaví a bílý heroin (white powder), který se podobá mouce, dá se po rozpuštění přímo vstříknout do tělního oběhu, kouřit se ale nedá.⁶⁹

Braun patří chemicky mezi polysyntetické opiody. Jde o specifickou českou drogu, která je vyráběna v domácích laboratořích z léků obsahující látku kodein. Jde o hnědý roztok, který je určen k injekční aplikaci. Účinkuje jen několik hodin, má nižší potenciál závislosti než heroin.⁷⁰

⁶⁸ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. In *Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁶⁹ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁷⁰ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. In *Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

Stimulancia

Psychostimulancia jsou látky s nefyziologickým budivým efektem na centrální nervovou soustavu. Typickými zástupci jsou pervitin (metamfetamin), amfetamin, kokain a méně typickým zástupcem je i extáze. Hlavními účinky je zvýšení psychomotorického tempa a bdělosti, tedy potlačení únavy a hladu, zlepšení nálady, celkové zrychlení psychických procesů, zjitřená představivost, zvýšená schopnost vcítit se do pocitu druhých a uvolnění zábran. Prvotní efekt stimulancií je ve většině případů výrazný a příjemný, může ale dojít i ke stavům podráždění, nervozity a úzkosti. Dlouhodobá konzumace sebou přináší značné psychické proměny. Uživatelé této drogy postupem času začne provázet paranoia, která může vyvrcholit až sebevražděnými sklony. Stimulancia, z nich především česká „specialita“, představovaná pervitinem jsou po alkoholu pravděpodobně nejčastěji zneužívanou „tvrdou“ drogou v České republice.⁷¹ **Pervitin** (perník, piko, péčko, peří) genericky metamfetamin, je účinnější než amfetamin, patří mezi budivé aminy. Čistý má formu mikrokrystalického bílého prášku bez zápachu a hořké chuti. Výchozí látkou je efedrin, k jeho výrobě se používá louh a červený fosfor. Pervitin je psychomotorické stimulant, které zřetelně ovlivňuje motoriku, ale i psychické funkce. Užívání vede k euforii, snižuje únavu, působí nechutenství a navozuje stereotypní chování. Pervitin uvolňuje z těla zásoby energie, a tím zvyšuje výkonnost celého organismu. Po jeho užití nastupuje euforie, člověk má pocit sebejistoty, nemá potřebu spánku. Metamfetamin působí anxiogenně, může navodit strach a úzkost. Po odeznění účinku nastává tzv. „dojezd“ v podobě pocitů vyčerpání, vztahovačností a celkovou skleslostí. Pervitin bývá často uváděn jako „tradiční česká droga“. Tato droga však v žádném případě není českým vynálezem. Byla syntetizována již v roce 1888, a to v Japonsku. Pervitin se aplikuje ústy, šňupáním

⁷¹ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

SHAPIRO, H., HÁČIK, L. *Drogy : obrazový průvodce*. 1. české vyd. Praha : Svojka s.r.o., 2005. 360 s. ISBN 80-7352-295-0.

nebo nitrožilně.⁷² **Kokain** (koks..) je alkaloid jihoamerického keře Erythroxilon koka LAM (koka pravá). Nejčastějším způsobem užívání kokainu je inhalace (šňupání), někdy se ale užívá injekčně v roztocích nebo se vtírá do sliznic (především pohlavních orgánů jako afrodisiakum). Cenově přístupnou variantou hydrochloridu kokainu je **crack** (kokainová báze), která se z kokainu poměrně snadno vyrábí. Kouření jeho krystalů je od počátku osmdesátých let masivně rozšířeno mezi černošskou populací v USA a v devadesátých letech též v Západní Evropě, kde představuje stále narůstající problém především mezi sociálně slabými skupinami. V České republice je jeho užívání spíše ojedinělé.⁷³

MDMA

MDMA (Ecstasy, extáze, koule, kulatá, lentilka, bonbónek) svým účinkem spadá na pomezí stimulancií a psychedelik (halucinogenů). Historie MDMA je spojována se jménem Alexandra Shulgina, který látku poprvé syntetizoval v 50. letech. Proběhly pokusy o její využití v psychoterapii. Rekreační užívání MDMA na párty se začalo objevovat v 70. letech v USA, od 80. let ve Velké Británii.⁷⁴

Chemicky je látka odvozená od amfetaminu, patří mezi fenyletylaminy. V čisté formě je to bílá, krystalická, silně hořká látka. Je dostupná v podobě tablet či kapslí. Forma tablet je různorodá, typicky bývá z jedné strany reliéfní obrázek, z druhé strany někdy zlomová rýha. Pravděpodobnost smrtelné intoxikace u zdravých jedinců je velmi nízká.⁷⁵

⁷² SHAPIRO, H., HÁČIK, L. *Drogy : obrazový průvodce*. 1. české vyd. Praha : Svojka s.r.o., 2005. 360 s. ISBN 80-7352-295-0.

⁷³ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

⁷⁴ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. *In Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁷⁵ Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.

Dnes patří extáze mezi nejrozšířenější drogu užívanou mladými lidmi na tanečních párty všude na světě. Je spojována s hudebními styly jako techno, house, rave a jiné. Má účinky vyvolávající pocity euforie, snadno kontrolované emoční stavy s relaxací a bez pocitu strachu, pocity štěstí a blaha, a toto vše může být někdy doprovázeno halucinacemi.⁷⁶ Vyšší dávky u extáze mohou vyvolat nervozitu, silné bušení srdce, nespavost a závratě. Nebezpečí euforie navozené vyšší dávkou drogy spočívá v tom, že euforie přehluší varovné somatické signály, které mohou vést k závažným zdravotním komplikacím.⁷⁷

V letech 1998-1999 proběhl první výzkum zaměřený na monitoring taneční scény v evropských zemích, kterého se zúčastnil i náš odborník na drogovou problematiku Ladislav Csémy (2000). Výzkum přinesl informace o tom, že nejužívanější ilegální drogou na taneční scéně je marihuana, pervitin a halucinogeny.⁷⁸ V roce 2003 došlo k porovnání s tímto průzkumem na základě dotazníkového šetření mezi příznivci elektronické hudby.⁷⁹

⁷⁶ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. In *Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.

⁷⁷ POKORNÝ, Vrastislav – TELCOVÁ, Jana – TOMKO, Anton. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002 194 s. ISBN 80-86568-02-04.

⁷⁸ CSÉMY, L. *Drogy a taneční scéna*. Praha: Státní zdravotní ústav, 2000. 44 s. ISBN 80-7071-167-1

⁷⁹ KUBŮ, P. *Tanec a drogy 2000 a 2003*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2006. 92 s. ISBN 80-86734-77-3

2. CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

2.1 Cíle práce

- 1) Identifikovat jednotlivé, nejčastěji užívané typy drog na freeteknu a klubové techno scéně.
- 2) Identifikovat příčiny rozdílnosti užívaných typů drog na popisovaných scénách.

2. 2 Výzkumné otázky

S ohledem na cíle práce jsem si stanovila následující výzkumné otázky:

- 1) Lze hovořit o existenci odlišných typů drog na freetekno párty a klubové techno scéně?
- 2) Existuje odlišná motivace k užívání drog na freetekno párty a klubové techno scéně?
- 3) Lze hovořit o existenci odlišné motivace účastníků k návštěvám freetekno párty a klubové techno scény?

3. METODIKA

3.1 Strategie výzkumu – kvalitativní výzkum

V rámci mé bakalářské práce jsem využila kvalitativní strategii výzkumu, vzhledem k cílům práce a atypické a nekonformní cílové skupině.⁸⁰

Kvalitativní výzkum je empirický sběr dat, kde data nejsou ve formě čísel.⁸¹ Představuje proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkum je prováděn v přirozených podmínkách, je vytvářen komplexní, holistický obraz, dále výzkumník analyzuje různé typy textů, a informuje o názoru účastníka výzkumu.⁸²

Byla použita metoda dotazování, technika polostrukturovaného rozhovoru. Dále byla použita technika zúčastněného pozorování.

Rozhovor je taková technika terénního sběru dat, při které jsou potřebné informace od zkoumaných osob získávány prostřednictvím záměrně cílených otázek kladených respondentovi v rozhovoru vedeném tváří v tvář nebo telefonicky.⁸³

Polostrukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami je složen z řady pečlivě formulovaných otázek, na které mají jednotliví respondenti odpovědět.⁸⁴ Scénář rozhovoru byl tvořen 15 otázkami - okruhy dotazování. Přesné znění scénáře je uvedeno v Příloze č. 1.

⁸⁰ BABBIE, Earl. *The Practice of Social Research*. Wadsworth: Thomson Learning Inc, 2007. ISBN 0-534-62029-9

⁸¹ PUNCH, Keith. *Úspěšný návrh výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7367-468-7

⁸² HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN: 80-7367-040-2

⁸³ KOZLOVÁ, Lucie. *Výzkumné přístupy*. [online]

Dostupné z WWW: < http://www.eamos.cz/amos/ksb/externi/ksb_305/index.htm, cit. [2009-11-12]>.

⁸⁴ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN: 80-7367-040-2

Při zúčastněném pozorování se výzkumník účastní dění v sociální situaci s předmětem výzkumu, s nímž je v osobním vztahu.⁸⁵

3.2 Výzkumný vzorek

Základní výzkumný soubor č. 1 je tvořen účastníky freetekno párty pořádaných v různých regionech České republiky, o kterých jsem se dozvěděla z plakátů, kde bylo jasně vymezeno, že se jedná o freetekno párty.

Byli osloveni účastníci následujících párty:

- Psy2free – Růžená
- The Movement Camp – Rožmitál pod Třemšínem
- Draxtyle - Borotín

Základní cílový soubor č. 2 je tvořen účastníky klubové techno scény pořádaných v různých regionech České republiky, o kterých jsem se dozvěděla z plakátů, kde bylo jasně vymezeno, že se jedná o klubovou techno scénu.

Byli osloveni účastníci následujících párty:

- Svojšice – Svojšice
- Summer Session – Žďákovský most
- Technasie – Soběslav

3.3 Realizace výzkumu

Rozhovory s jednotlivými účastníky freetekno párty a účastníky klubové techno scény probíhaly v období od května do září roku 2009. Oslovila jsem 10 účastníků z každé scény, tzn. celkem 20 respondentů nahodile vybraných, z různých regionů České republiky. Respondenti byli vybíráni nahodile, jedinou podmínkou byla

⁸⁵ GORMANN, G.E., CLAYTON, Peter. Qualitative research for the information professional. 2. vyd. London: Facet Publishing, 2005. 282 s. ISBN 1-85604-472-6.

přítomnost na párty a ochota účastnit se rozhovoru. Regiony byly voleny dle realizace párty daného typu v termínu výzkumu.

Všechny rozhovory probíhaly přímo na dané akci, které jsem se účastnila a trvala v rozmezích od 30 minut do 60 minut. Navštívila jsem následující párty ve městech a obcích Borotín (freetekno), Rožmitál pod Třemšínem (freetekno), Růžená (freetekno), Soběslav (klubová techno scéna), Žďákovský most (klubová techno scéna) a Svojšice (klubová techno scéna). Rozhovor v Borotíně s názvem akce „Draxtyle“ mi poskytli 4 respondenti, v Rožmitále pod Třemšínem na akci „The Movement Camp“ také 4 respondenti a v obci Růžená na „Psy2free“ 2 respondenti. Na „Technasii“ v Soběslavi mi byly poskytnuty 3 rozhovory. Na párty pořádanou s názvem „Summer Session“ na Žďákovském mostě jsem získala 4 rozhovory a ve Svojšickém areálu 3 interview.

4. VÝSLEDKY A JEJICH INTERPETACE

Respondenti souhlasili s rozhovorem pouze v tom případě, že bude zachována jejich anonymita a proto neuvádím v interpretaci žádná jména ani přezdívky, ale používám číselné označení respondent 1-10, které jsou dále rozdělena do freetekna (respondent 1-10) a klubové techno scény (respondent 1-10). Uvádím rovněž ilustrativní citace respondentů, které nejsou vždy plným výčtem odpovědí.

4.1. Obecné údaje

Výzkumu se zúčastnilo 10 žen a 10 mužů. Průměrný věk respondentů na freeteknu byl u žen 23 let a u mužů 20 let. Obě pohlaví tvoří průměrný věk 22 let. Respondenti z klubové techno scény měli průměrný věk u žen 22 let a u mužů 21 let. Průměrný věk na klubové techno scéně obou pohlaví je 21,5. Obecně by se dalo říci, že respondenti z freetekna začali navštěvovat párty od svých 17 let, jak ženy tak i muži a průměrný věk, od kdy začali respondenti navštěvovat komerční akce je u žen i mužů 16 let. Obecné údaje o respondentech jsem zahrnula, pro větší přehlednost, do Tabulky č. 1 a č.2 níže.

Tabulka č. 1: Základní údaje o respondentech: **FREETEKNO**

ČÍSLO RESPONDENTA	POHLAVÍ	VĚK	OBVYKLÉ UŽÍVANÉ DROGY NA PÁRTY
1	MUŽ	23	TABÁK, ALKOHOL, HALUCINOGENY, EXTÁZE, STIMULANTY
2	ŽENA	22	TABÁK, ALKOHOL
3	MUŽ	22	TABÁK, ALKOHOL, CANNABINOIDY, PSILOCYBIN, EXTÁZE
4	MUŽ	20	TABÁK, CANNABINOIDY, HALUCINOGENY
5	MUŽ	18	TABÁK, ALKOHOL, HALUCINOGENY, STIMULANTY
6	ŽENA	27	TABÁK, CANNABINOIDY, HALUCINOGENY
7	ŽENA	21	TABÁK, ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, PSILOCYBIN
8	MUŽ	19	ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, HALUCINOGENY
9	ŽENA	25	ALKOHOL
10	ŽENA	21	ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, HALUCINOGENY, STIMULANTY, OPIÁTY

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka č. 2: Základní údaje o respondentech: **KLUBOVÁ TECHNO SCÉNA**

ČÍSLO RESPONDENTA	POHLAVÍ	VĚK	OBVYKLE UŽÍVANÉ DROGY NA PÁRTY
1	ŽENA	25	TABÁK, ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, STIMULANTY, OPIÁTY, PŘÍRODNÍ DROGY
2	MUŽ	19	ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, STIMULANTY
3	MUŽ	18	EXTÁZE
4	ŽENA	23	TABÁK, ALKOHOL, EXTÁZE, STIMULANTY
5	MUŽ	22	TABÁK, ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, HALUCINOGENY, STIMULANTY
6	ŽENA	22	TABÁK, ALKOHOL, EXTÁZE
7	MUŽ	24	EXTÁZE
8	MUŽ	23	ALKOHOL, CANNABINOIDY, EXTÁZE, STIMULANTY
9	ŽENA	17	TABÁK, ALKOHOL, CANNABINOIDY
10	ŽENA	22	ALKOHOL, EXTÁZE, STIMULANTY

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2 Distribuce drog na párty

Kupuješ si drogy přímo na párty nebo si je vozíš sebou? (ot.č. 9)

4.2.1 Freetekno

9 respondentů uvádí, že si drogy na párty někdy vozí, jindy je nakupují i na místě, kde se párty pořádá:

„To záleží, jak daleko ta párty je. Pokud daleko, tak si vezu sebou, abych se v autě moc nenudila.“ (smích) (respondent 10)

„Vozím si je sebou, protože je to jistější, že ti tam nějaký těžkej dealer nestřelí svinstvo a při nejhorším se může stát, že třeba nesplašíš vůbec nic a to je pak docela v „prdeli,..“ (smích) (respondent 3)

Jeden respondent uvedl, že si drogy zásadně kupuje na místě:

„Já si je pokaždé kupuji na akci a pokaždé něco seženu za dobře.“ (smích) (respondent 5)

4.2.2 Klubová techno scéna

Většina (7 respondentů) si drogy obstarává až na párty:

„Kupuju na akci od známých i neznámých.“ (smích) (respondent 2)

„... kupuju na akcích, proč se tím zabývat před akcí, když víš, že tady vždycky něco seženeš během 10 minut, když chceš.“ (respondent 3)

3 respondenti vozí drogy s sebou:

„Vozím si sebou, je to jistější a bezpečnější, že ti nikdo nedá svinstvo, z kterýho by tě pak našli někde ležet v bezvědomí nebo v nejhorším případě mrtvou.“ (respondent 4)

„Vozím si je sebou, protože je to mnohem lepší pak někde lítat a furt opruzovat lidi jestli něco nemaj.“ (respondent 1)

4.3 Odlišnost typů drog na freetekno párty a klubové techno scéně

Jsou nějaké drogy, které užíváš nejčastěji? (ot.č. 11)

Užil si nyní na této párty nějaký typ drogy? Pokud ano, tak jaký? (ot.č. 13)

Proč užíváš právě tento typ drogy? (ot.č. 12)

Respondentů jsem se dotazovala, zda užívají na párty drogy, popřípadě jaké, dále jestli je nějaký typ drogy, který užívají nejčastěji nebo zda užili nějakou drogu v době provádění výzkumu na dané párty. Dále jsem tyto otázky doplnila o pozorování. Níže uvádím pro přehled shrnutí užívání drog jednotlivých skupin látek.

Freetekno (nejčastěji užívané drogy):

- ✓ Alkohol – 6 z 10 respondentů
- ✓ Tabák – 7 z 10 respondentů
- ✓ Cannabinoidy – marihuana, hašiš – 8 z 10, 8 respondentů uvedlo marihuanu a 1 hašiš
- ✓ Halucinogeny – LSD, psilocybin, ostatní halucinogeny – 2 z 10 respondentů
- ✓ Stimulanty - crack, koka, kokain, metamfetamin (pervitin) – 1 z 10 respondentů

Převládajícími uživateli alkoholu byly ženy. Na freeteknu nejčastěji užívá cannabinoidy mužské zastoupení, tedy polovina dotazovaných.

Klubová techno scéna (nejčastěji užívané drogy):

- ✓ Alkohol – 7 z 10 respondentů
- ✓ Tabák – 2 z 10 respondentů
- ✓ Extáze – 5 z 10 respondentů
- ✓ Stimulanty - crack, koka, kokain, metamfetamin (pervitin) – 2 z 10 respondentů

V klubové techno scéně byla nejčastěji označenou drogou extáze, z čehož 4 respondenti byli muži a pouze 1 žena.

Freetekno (drogy užitě na párty, kde probíhal výzkum):

- ✓ Alkohol – 8 z 10 respondentů
- ✓ Tabák – 7 z 10 respondentů
- ✓ Cannabinoidy – marihuana, hašiš – 6 z 10, 6 respondentů uvedlo marihuanu a 3 hašiš
- ✓ Halucinogeny – LSD, psilocybin, ostatní halucinogeny – 5 z 10 respondentů

Klubová techno scéna (drogy užitě na párty, kde probíhal výzkum):

- ✓ Alkohol – 5 z 10 respondentů
- ✓ Tabák – 3 z 10 respondentů
- ✓ Cannabinoidy – 1 z 10 respondentů
- ✓ Extáze – 3 z 10 respondentů
- ✓ Stimulanty - crack, koka, kokain, metamfetamin (pervitin) – 2 z 10 respondentů

Nejčastěji označované užívané drogy byly alkohol a tabák. Z výše uvedených výsledků je patrné, že další často užívanou drogou jsou cannabinoidy. Zde nebyl shledán žádný rozdíl v porovnání s nejčastěji užívanými drogami a látkami užitými na párty, kde byl konán výzkum.

Shledávám jako důležité sdělit, že respondenti 6 a 7 na klubové techno scéně jako jediní z celého výzkumu neužili před i při rozhovoru žádnou drogu, ale oba z rozdílných důvodů, kdy respondent 6 nestihl užít žádnou drogu⁸⁶:

„Zatím je pátek a celý víkend před sebou, takže času dost a zatím žádná droga...“, zatímco respondent 7 ji užít ani nepředpokládal:

„Ne dneska jsem úplně čistej asi z mála, jak tak koukám kolem sebe...“.

Když obecně porovnám výsledky z hlediska nejčastěji užívaných drog a drog užitých během výzkumu na párty, tak se příliš od sebe neliší. Odlišnost je pouze v halucinogenech a extázi.

V Tabulce č. 3 uvádím přehled pro porovnání drog, které byly nejčastěji uvedeny v odpovědích na otázku *Jsou nějaké drogy, které užíváš nejčastěji a užil si nyní na této párty nějaký typ drogy? Pokud ano, tak jaký?*

⁸⁶ Respondent č. 1 na klubové techno scéně dostal od svého přítele extázi těsně před rozhovorem, ale nestihl si ji dát.

Tabulka č. 3: Souvislost mezi obvyklým užíváním dané drogy a jejím užitím v době výzkumu - Freetekno

<u>DROGY</u>	<u>NEJČASTĚJI UŽITÉ DROGY</u>		<u>DROGY UŽITÉ NA PÁRTY, KDE PROBÍHAL VÝZKUM</u>
ALKOHOL	6	<	8
TABÁK	7	=	7
CANNABINOIDY	8	>	6
HALUCINOGENY	2	<	5
STIMULANTY	1	>	0
EXTÁZE	0	=	0

Zdroj: Vlastní výzkum

Vysvětlivka: Znaménka poukazují na vztah obvykle užívanými drogami a drogami užitými v době výzkumu

Tabulka č. 4: Souvislost mezi obvyklým užíváním dané drogy a jejím užitím v době výzkumu – klubová techno scéna

<u>DROGY</u>	<u>NEJČASTĚJI UŽITÉ DROGY</u>		<u>DROGY UŽITÉ NA PÁRTY, KDE PROBÍHAL VÝZKUM</u>
ALKOHOL	7	>	5
TABÁK	2	<	3
CANNABINOIDY	0	<	1
HALUCINOGENY	0	=	0
STIMULANTY	2	=	2
EXTÁZE	5	>	3

Zdroj: Vlastní výzkum

Vysvětlivka: Znaménka poukazují na vztah obvykle užívanými drogami a drogami užitými v době výzkumu

4.4 Motivace k užití dané drogy

Respondenti obou typů párty na dotaz, proč užívají určitý typ drogy se většinou shodovali a ve svých výpovědích se příliš nelišili.

4.4.1 Freetekno

Respondenti freetekna (6 respondentů) uváděli, že **tabák užívají z důvodu závislosti**:

„...a tabák to už je jenom hnusná závislost, který se nemůžu zbavit...“ (respondent 7)

„No to už tak je, hnusná závislost na nikotinu...“ (respondent 2),

případně ze zvyku (2 respondenti), kde je ovšem obtížné operacionalizovat, co zvyk znamená a do jaké míry se překrývá se závislostí:

„Na tabák sem zvyklý, ale postupně kouřím míň...“ (respondent 4)

„...Asi ze zvyku...“ (smích) (respondent 1)

Podobně jako u tabáku asociovali respondenti nejčastěji závislost, u **alkoholu** uváděli, že „k životu prostě patří“ (2 respondenti):

„*Tak alkohol k akci prostě patří, člověk potřebuje cucat aspoň to pívko, aby nevyschnul...*“ (respondent 2)

„*Nevím, alkohol prostě k životu patří. A jsem ráda, že jenom piju, protože si myslím, že jsem tady možná z mála lidí, kteří jenom pijí alkohol a nic jiného nepožili. Naštěstí mě to k nějakému experimentování s drogami vůbec netáhne...*“ (respondent 9)

U ilegálních drog převládaly důvody kombinující zábavu a prožitek z drogy (5 respondentů):

„...*mně vždycky nejlíp vyhovovaly halucinogeny, protože umožňovaly největší posun někam. A hlavně v tom, že jsou pokaždé jiné. A také to, že jaký si to uděláš, takový to máš, že jo? (smích) Neovládej oni tebe, ani ty je, přátelsky se dělíte.*“ (respondent 6)

Láká je především uvedení do rauše, milují stav po užití drogy, kdy se jim mění vnímání a dokážou dát najevo své pocity a emoce:

„...*a myslím si, že osobnost člověka hodně ovlivňuje typ jeho nejužívanější drogy, což marihuana pozitivně ovlivňuje empatii, porozumění a zdůrazňuje umírněnost vůči agresi, která je běžná u většiny jiných drog. Samozřejmě negativní vlivy má, ale nikterak zásadní vůči ostatním, dá se říct že sem se pro ni rozhodl...*“ (respondent 4)

Další respondenti užívají drogy jen pro zábavu obecně: „*Protože mě to baví a kdyby mě to nebavilo, tak to přece nedělám (smích)...*“ (respondent 3), „*No, tak hlavně mě to musí bavit, myslím tím teda trávu...*“ (respondent 7)

4.4.2 Klubová techno scéna

Užívání **alkoholu** bylo i na klubové techno scéně pro většinu respondentů naprostou samozřejmostí a alkohol většina ani nepovažovala za drogu:

„Neznám snad nikoho, kdo by si víkendově nedal ani pívko nebo nějaký panáka. To už prostě k životu patří, takže i k párty. Bez toho by to prostě nešlo...“ (respondent 8)

„...tak v týhle době je prostě alkohol normálka, málokoho uvidíš, aby cucal mattonku. Je aspoň „prdel“, když to teda nepřepísknu...“ (respondent 1)

V této kategorii padl jediný argument v užívání alkoholu a to, že je ze všech možných drog nejpřístupnější, tudíž se dá nejsnadněji sehnat, velmi jednoduchá distribuce, které nebrání ani dosažení plnoletosti:

„Teď se sežene pomalu na každém kroku a to ti nemusí bejt ani 18, aby ti to prodali. Spousta mých kámošů ho užívá a i ty, který nejsou plnoletý. Pokaždé se najde někdo, kdo to prodá nebo se najde někdo, kdo jim to koupí.“ (respondent 5)

Co se týče **tabáku** odpovídali respondenti, že kouří z důvodů závislosti:

„Kouření je závislost...“ (respondent 1)

„Kouřím pořád, tak tady tomu nebude jinak...“ (respondent 4)

Další respondent začal kouřit z nudy, ale později tato záliba přešla do stádia závislosti:

„Tabák taky z nudy až se z toho stala příšerně hnusná závislost...“ (respondent 6)

Dalším důvodem tedy proč respondenti kouří tabák je nuda, aby jim lépe utíkal čas:

„No a kouřím, protože chci, uklidňuje mě to a taky tím zaplácávám čas, když se třeba nudím...“ (respondent 9)

Další často zmiňovanou drogou na komerční párty byla **extáze**. Respondenti užívají extázi z důvodu otevřenosti, porozumění si navzájem, empatie, uvedení do rauše (5 respondentů). Jiný důvod nebyl uveden:

„Koule mě dost baví tím, jak je člověk otevřenej, všechno se mu líbí, každýho miluje, samá empatie a hned je ten svět krásnější...“ (respondent 2),

„...a extázi mám rád zato, že mě dostane do naprostý rauše, připadám si báječně, všemi obletovaný a všemi milovaný (smích)...“ (respondent 8).

„Líbí se mi, jak dokáže ovládnout tvoje emoce a city. Jak jsou lidé na sebe hodní, usmívají se a nic neřeší. Sice je pravda, že tohle by se mělo dít normálně, ale bohužel tomu tak není, takže aspoň, že existuje MDMA, abychom si mohli trochu pomoci aspoň na chvíli...“ (respondent 7)

Dva respondenti mi v rozhovoru dále ještě uvedli **pervitin**. Motivace k jeho užití byla následující: *„Líbí se mi ten stav, baví mě to, užívám si to úplně nejvíc. Jsem potom střízlivě opilá...“ (respondent 4)*

Jeden respondent přitom pervitin užívá i v běžném pracovním životě z důvodu pracovního vytížení: *„...ale piko mi pomáhá vydržet, jak na akci, tak i mimo něj. Ne, že bych byla nějaká fetka to ne, ale mám trochu časově náročnou práci a bez toho bych to občas prostě nezvládala...“ (respondent 1)*

4.5 Motivace k návštěvám freetekno párty a klubové techno scény

Co Tě baví na párty nejvíc? (ot.č. 7)

Myslíš si, že se dá užít dobrá párty i bez ilegálních drog? Proč? (ot.č. 10)

Myslíš, že jsou nějaké drogy, které se více hodí na free nebo klubovou techno akci? Jaké a proč? (ot.č. 15)

Mou aspirací bylo identifikovat rozdílnost motivace k návštěvě dvou zcela odlišných typů párty. Snahou bylo nastínit, zda je užívání drog na párty pro návštěvníky prioritní nebo se jedná jen o dokreslení atmosféry jako takové.

4.5.1 Freetekno

Nejdůležitějším motivem návštěvy párty byla **hudba**, která byla obsažena ve všech deseti odpovědích:

„Rád si poslechnu pořádnou rychtu...“ (respondent 1)

„Nejvíc mě baví hudba...protože ráda tancuju a u týhle hudby se člověk vyřádí úplně nejvíc. Takže na takové akce chodím, abych si pořádně zatančila.“ (respondent 2)

„...Samozřejmě muzika, protože tekno je moje srdeční záležitost a ty pařby kolem...“ (respondent 8).

Na freetekno párty dále odpovědělo 7 z 10 respondentů, že na párty jezdí za **specifickou atmosférou**:

„Já mám rád tu atmosféru...“ (respondent 1),

kteřá byla představována nejčastěji svobodou, volností, seznamování se s novými lidmi:

„...ale víc mě baví seznamování se s novými lidma...“ (respondent 1)

„Potom mám ráda seznamování se s novými lidmi...“ (respondent 7)

„...lidi...“ (respondent 6),

případně setkání se svými známými:

„...a hlavně potkávat lidi a přátele, který můžu potkat jen na akcích tohoto typu...“ (respondent 3)

„...a že potkám lidi, který normálně moc nepotkávám...“ (respondent 10)

Shledávám zajímavé odpovědi dvou respondentů, kteří rádi pozorují ostatní účastníky, z čehož oba z rozdílných důvodů, kdy jeden: *„...hrozně rád se bavím tím, že pozoruju i jiný lidi, jak jsou sundaný (smích)...“* (respondent 8) a druhý: *„...že se ráda juknu na pěkný dredatý kluky (smích)...“* (respondent 9).

Dalším specifikem proč navštěvují tento typ párty byla trojice odpovědí (3 respondenti): **příroda, vizualizace, dekorace**:

„...Příroda a vždy mě fascinuje vizualizace...“ (respondent 4)

„...videoprojekce, kde se objevují šílený haluzy, z kterých sem pak celkem hotová a pak jakákoliv barevnost, vizualizace a dekorace...“ (respondent 7)

„...vizualizace, dekorace, psi, když je dobře vybraný místo, „ duše“ toho místa, ale vůbec ta párty jako celek, všechny ty její součásti zapadající do sebe...“ (respondent 6).

4.5.2 Klubová technoscéna

Komerční scéna láká své příznivce především **hudbou a tancem** (7 respondentů):
„Muzika, techno je můj život. Mohl bych to poslouchat od rána do večera. Líbí se mi, že nejsem jediný, kdo to tak prožívá. Podívej se kolem, vidíš ty šťastný pohledy a teď nemyslím tím, že je to drogami. Pokaždé mě to úplně nabije zvláštním pocitem, který mi dodává ještě větší sílu si to užít...“ (respondent 7)

„...Miluju techno a tanec...“ (respondent 1).

Pouze respondenti 1 a 4 uvedli, že na párty je nejvíce baví **drogy**:

„...že se zde odreaguji a upustím se od reality a tom jde nejlépe s pomocí užití nějaké drogy...“ (respondent 1)

Další respondent uvádí, že proto aby se bavil potřebuje tři kritéria: *„...Hudba, atmosféra a drogy. Kombinace těchto 3 věcí mě uvádí na té párty vždy do rauše...“* (respondent 4)

Překvapivá byla odpověď 2 respondentů, kdy mají spíše zájem o **vnější vizáž**:

„...Líbí se mi to oblečení těch holek až půjdu příště, tak si taky něco takového pořídím...“ (respondent 9)

„...že můžu předvést své oblečky, který si vyrábím a vytvářím sama...“ (respondent 1).

Třem respondentům jde o **celkovou atmosféru** (lidé, vizualizace, videoprojekce, hudba):

„...potom jsou to lidé, kteří vytvářejí naprosto skvělou atmosféru. Šťávu tomu dodává osvětlení a všelijaký blikadýlka a videoprojekce. Prostě dokonalá vizualizace, která může dát lidi do pořádného transu...“ (respondent 8)

„...Tehle typ párty mám ráda kvůli jeho atmosféře, osvětlení...“ (respondent 1)

Výjimečná odpověď zazněla od (respondenta 3):

„...Baví mě to, jak lidi vůbec netušej a jsou mimo. Dělej věci, který by za normálu vůbec nedělali. Ta jejich spontánnost a odvázanost...“

4.6 Dobrá párty i bez drog?

Na otázku, zda se **dá užít dobrá párty i bez ilegálních drog** ze všech 20 respondentů odpověděli záporně jen 4, z toho pouze 1 respondent z freetekna.

4.6.1 Freetekno

Jak jsem již zmínila výše, v této scéně se objevila pouze jedna negativní odpověď (respondent 8):

„Ne, i když jsem to nikdy nezkoušel, tak si myslím, že ne. Já teda bych se asi moc nebavil a bez jointa bych to tam asi nevydržel vůbec...“

V podstatě velmi obdobná tomu byla odpověď respondenta 5:

„Asi jo, ale já jsem to radši nikdy nezkoušel kdyby se mi to náhodou nelíbilo. Tak proč to pokoušet, když si díky droze dokážu akci užít dvojnásobně...“,

ačkoliv jí formuloval protikladně než respondent 8, oba se vyjádřili, že **nemají žádnou zkušenost** s tím, aby si užili párty bez ilegálních drog.

Častým argumentem bylo, že **při dostatku legálních drog** není žádný problém si užít párty:

„Já si myslím, že při velkém množství legálních drog si to jde pořádně užít...“
(respondent 1)

„Jo dá, takhle už to praktikuju docela dlouho dobu, stačí mi flaška rumu, vodky a vyjde mě to na stejně jako kdybych do sebe naládovala papíra nebo kouli. Sice tolik nevydržím, protože už mě z toho paření celkem bolejí nohy, ale furt jsem na tom stejně jak kámoši, kteří si něco vzali.“ (respondent 7).

Čtyři respondenti uvedli, že se zprvu domnívali, že se nedokážou bezprostředně bavit bez užití drog, ale po pár zkušenostech zjistili, že to možné je:

„Z toho už jsem vyrostla. Jsem ráda, že se druhý den ráno vyhrabu z kocoviny, natož se ještě prát s dojezdem, to nepotřebuju. Neříkám, že to někdy v budoucnu nezopakuju a nedám si třeba houbičky, ale bude to výjimečná záležitost. Jinak na akcích akorát popíjím pivo a nějaký ty panáky, pokud zrovna neřídím, už ani nehulim. Nepotřebuju to a moje tělo už si našlo svůj strop, takže se dokážu dobře bavit i bez drog, nepotřebuju slupnout kulatou, abych se odvázala, zatancuju si skvěle i bez ní. Tanec miluju!“
(respondent 2)

„Určitě dá. Myslela jsem si, že ne, že k tomu ty drogy svým způsobem patří, protože umožňují lepší odreagování se a vjemy z tý hudby, ale není to tak. Zažila jsem párty bez jakýchkoli včetně legálních drog a byla dokonce lepší, než ty „drogové“. Člověk si všimá jiných věcí a je tam sám za sebe. Když je to kvalitní párty, myslím, že se dá užít stejně dobře bez drog jako s nimi. Dřív jsem se i svým způsobem bála, že by mne to třeba nemuselo bavit, ale není to tak. Na druhou stranu, když jsem byla mladší, stalo se, že jsem šla na komerční párty jen kvůli drogám. Ta hudba mě nezajímala a vlastně ani nezajímá, je to úplně o něčem jiném, než tady...“ (respondent 6)

4.6.2 Klubová techno scéna

Respondenti 1, 3 a 4 z klubové techno scény odpověděli, že **užít si dobrou párty bez užití ilegální drog se prostě nedá**. Nedokážou si ji plnohodnotně užít, pořádně se odvázat:

„Ne, protože je to prostě jinej svět.“ (respondent 3)

Drogy mají v tomto směru pro ně jistou úlohu:

„Nemyslím, jsou určité výjimky, který to zvládnou, ale u mě je to naprostá utopie. Už jsem si za léta zvykla na můj styl, ve kterém prostě tyto drogy mají svou úlohu a nehodlám to měnit.“ (respondent 4)

„Někomu to určitě jde, ale mě moc ne. Takže za sebe dávám, že ne!! Párkrát jsem to zkusila, když sem musela řídit nebo jsem něco druhej den musela jít zařídit, protože s mýma dojezdama by to bylo utrpení, takže jsem zjistila, že ta celá akce byla o ničem. Nedokážu se dostatečně odvázat, i když kalim tak to stejně není takový. To se akorát potácím, sem ráda že se držim na nohou. Kdežto když si dám piko nebo kokain, tak si připadám krásně střízlivá, ale odvázaná. Je mi všechno volný a dělám jen to, co se mi chce...“ (respondent 1)

Zbytek respondentů mělo obdobné názory v tom, že **pokud je párty sama o sobě dobrá:**

„...když je ta akce sama o sobě dobrá, tak nepotřebuješ nic, aby si se bavil...“ (respondent 5),

je dostatek legálních drog

„Jasně, že jo. Máme tady ještě alkohol a ten užívá pomalu skoro každý druhý. Je dostupnější...“ (respondent 2)

„To víš, že jo. Zbývá ti tu alkohol a ten dokáže divy sám o sobě, takže nepotřebuješ nic jinýho.“ (respondent 10),

a kvalitní hudba:

„...hodně lidí jezdí na parties jenom kvůli hudbě a ne, aby užívali drogy...“ (respondent 6).

Někteří respondenti dále uváděli, že jsou pobouřeni, že na párty začali jezdit velmi mladí účastníci, kteří nechápou pravý smysl párty, ale vyhledávají pouze drogy:

„Teď na párty nejezdí lidi jen kvůli tomu, aby si poslechli a zatančili na skvělou hudbu, ale za účelem, aby se mohli sjet. To nechápu, to je ta mladá generace. Nevidí zábavu v ničem jiném než v drogách a to je dost smutný.“ (respondent 7)

4.7 Subjektivní vnímání preference určitého typu drog na freeteknu a klubové techno scéně

13 respondentů se shodlo na tom, že každá subkultura – tedy tekno i techno -preferuje odlišné typy drog.

4.7.1 Freetekno

K freeteknu přiřazovali respondenti (6 respondentů) **halucinogeny** a to především z důvodu poklidné a uvolněnější atmosféry s přírodou kolem sebe:

„Na free veškeré halucinogeny, je příjemnější požit je pod širým nebem a hvězdami, s lesem za zadkem, než v přeplněném klubu o 40 stupních celsia, taky je to o lidech, kteří na té párty jsou a o atmosféře. LSD se mimo venku hodí max. do Crossu (smích), tam se ale skutečně hodí. Nemám pocit, že by bylo něco, co by se hodilo víc dovnitř než ven, myslím ale, že pro komerční akce jsou typický amfetaminy víc než pro free.“
(respondent 6)

„Free akce samozřejmě halucinogeny, tam nikoho nezaskočí, že je člověk trochu mimo, jinde se to moc nedává.“ (respondent 4)

„Na freeteknu lidi nejvíc užívají LSD, lysohlávky, protože je paráda mít halucinace nebo slyšiny někde v přírodě, kde se máš kde ukryt, kam schovat, i když to zrovna najede špatně, tak to není tak šílený než kdyby to šlapalo někde ve vnitř nějakého klubu. Ale dobrý je, že se ze všeho raduješ a zkoumáš tu přírodu a krajinu a zvířátka a všechno je takový jinčí. (smích) A hlavně si nedovedu představit, že bych byla někde zavřená v klubu, kde je narváno k prasknutí, šílený vedro a hlavně to, že nepouští ven jen tak se nadýchat na čerstvý vzduch...“ (respondent 7)

„Nedovedu si představit, že bych si dala LSD nebo lysohlávky v nějakém klubu, to by byl nejspíš můj konec. A hlavně nesnáším, když na tebe ty technařský pipiny čuměj,

takhle na tom freeteknu je to bráno jako normál, součást párty. Nikdo to prostě neřeší.“
(respondent 10)

Pro tyto respondenty je nepředstavitelné, že by užili halucinogeny v uzavřeném prostoru, povětšinou klubu, kde se klimatizace používá zřídka. Většinou se shodují, že by to respondenti navštěvující klubovou techno scénu nezvládli po psychické, a popřípadě i fyzické stránce:

„...Bych řekl, že by to asi neustáli. (smích) Co vím, tak si rádi daj čáru nebo kouli, ale papíra a houby to určitě ne...“ (respondent 1).

Jako další skupinu drog typickou pro freetekno párty uváděli respondenti z této scény **cannabinoidy**. Jeden respondent (3) dále uvedl, že se zde objevuje rovněž ketamin.

Klubovou techno scénu freeteknaři definovali skrze „typicky“ užívané drogy stimulanty a extázi:

„No a na komerčku převládají stimulanty jako je koks a piko, ale i extáze...“
(respondent 7)

„Kdežto si krásně dokážu představit na komerční akci, jak tam do sebe perou jednu kouli za druhou.“ (respondent 10)

Drogy, které považovali respondenti za společné na obou scénách byly alkohol a některé stimulanty (3 respondenti).

Jeden respondent pak neshledával žádný rozdíl mezi oběma typy párty: *„Myslím si, že se jedná spíš o lidi než o druh akce. Na obou akcích se najdou lidé, kteří něco berou a stejně tak lidé, kteří jen pijí alkohol...“* (respondent 3)

4.7.2 Klubová techno scéna

Pro komerční scénu shledávali 4 respondenti jako typické **stimulanty a extázi** a to především z důvodu potřeby energie:

„Komerční lidičky užívají extázi a pervitin, protože jsou to pro tančení energetický drogy, který jim dovoles propařit celý večer, noc a ráno a tak dokola, dokud party neskončí...“ (respondent 4)

„... sice lidi se chtějí sjet, ale ne z toho důvodu, aby byli úplně mimo a měli haldy, ale kvůli tomu aby si tu párty užili naplno a vydrželi.“ (respondent 8)

Naopak freetekno charakterizovali (4 respondenti) skrze **halucinogeny a marihuanu**:

„...tak asi na těch akcích podobný Czechteku jsou asi dekly a lysny.“ (respondent 1)

„Na free je upřednostňováno marihuaně, LSD a houbičkám, protože tomuhle typu lidí se to prostě líbí a dokážou si to užít podle svého.“ (respondent 4)

„Freetekno je známo tím, že lidé spořádají velký množství tripů, lysen, aby měli co největší haldy a pak někde lítali po lese nebo louce a viděli mimozemšťany a kdo ví, co ještě.“ (respondent 8)

Na rozdíl od freetekna respondenti častěji uváděli (5 respondentů), že se typ drog užitých na obou scénách výrazně neliší:

„Teď už to lidi, tak nehrotěj a jsou rádi, když něco splašej a můžou se sjet.“ (respondent 2)

„Já to vůbec nerozlišuju, všude je to stejný. Každý se sjede, když už chce a je úplně jedno jestli je tam nebo tam.“ (respondent 3)

„Myslím si, že je to úplně jedno, kde se co bere. Ty lidi do sebe perou všechno, co jim přijde pod ruku a vůbec nerozeznávají jestli je to halucinogen nebo stimulant.“ (respondent 5)

5. DISKUZE

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit jestli účastníci freetekna a komerční technopárty užívají odlišné drogy a jaká motivace je k tomu vede. Práce byla rozčleněna na teoretickou část, kde uvádím značné rozdíly mezi freeteknem a klubovou technoscénou, jakožto postmoderními subkulturami, které jsou velmi často spojovány jako jeden celek, kde často ani samotní účastníci netuší jaký rozdíl mezi oběma subkulturami je. V praktické části práce jsem se zabývala shrnutím výsledků, kdy jsem se snažila získat informace, jestli jednotliví respondenti preferují určitý typ drogy, motivace k návštěvám párty, distribuce drog a sociální vztahy na párty.

Na počátku výzkumu se objevil problém, protože docházelo k tomu, že účastníci nechápali mé dotazy. Proto jsem musela zjednodušit otázky k rozhovoru. Měla jsem obavy, že účastníci budou uzavřeni a nebudou ochotni mi poskytnout rozhovor např. ze strachu z prozrazení. V průběhu výzkumu mohlo dojít ke zkreslení, především z důvodu otázek týkajících se užívání drog, které patří mezi značně intimní téma.

Práce je výjimečná v tom, že byla postavena na rozhovorech s respondenty, kteří již užívali drogu. Nejednalo se tedy o žádné hypotetické možnosti. Velmi obtížný rozhovor jsem měla s dvěma respondenty, kteří byli pod vlivem LSD. Hlavním problémem bylo udržet jejich pozornost, protože neustále odbíhali od tématu a rozhovor byl několikrát přerušen.

Výzkumná otázka č. 1: Lze hovořit o existenci odlišných typů drog na freetekno párty a klubové techno scéně?

Respondentů jsem se z počátku dotazovala, zda užívají na párty drogy, popřípadě jaké, dále jestli je nějaký typ drogy, který užívají nejčastěji nebo zda užívali nějakou drogu v době provádění výzkumu na dané párty, abych si mohla nejdříve udělat úplnou představu o tom, co vůbec obecně užívají za drogy. Nejčastěji označované užívané drogy byly alkohol a tabák a to na obou popisovaných scénách. Z výsledků je patrné, že

zde existuje určitá odlišnost a to v užívání skupiny cannabinoidů a halucinogenů na freeteknu, kdežto klubová techno scéna preferuje extázi a stimulanty. Naopak společné byly na obou typech párty drogy legální, tedy alkohol a tabák. K freeteknu přiřazovali respondenti halucinogeny a to především z důvodu poklidné a uvolněné atmosféry, odreagování se, s přírodou kolem sebe, nezapomenutelného zážitku. Lze konstatovat, že toto tvrzení odpovídá teoriím v teoretické části, ale zde dochází ke střetu informací, že tyto specifické důvody jsou uváděny spíše pro komerční techno scénu.⁸⁷ Pro některé z nich je naprosto nepředstavitelné, že by užili halucinogeny v uzavřeném prostoru, protože právě většina klubových techno scén se právě odehrává ve velkých halách, aby dorazilo co nejvíce účastníků a vydělalo se na tom co nejvíce peněz. Tedy pořádáním těchto akcí je podle mě především za účelem zisku, domnívám se, že by se nenašlo moc ochotných lidí připravovat, zajistit vše potřebné, co taková párty musí mít zadarmo. Tímto se právě vymezuje subkultura freetekno pořádání free akcí venku, kde se spíše jedná o zábavu a dále také, jak jsem již uváděla té specifické atmosféře. Subkultura s počátky v britském rave hnutí se vyznačuje právě především protestem proti komerčním párty a snahou o návrat k přírodě, kmenovým tradicím a rituálům, ostatně je to „free“ tekno, tedy styl volající po svobodě a volnosti.⁸⁸ S tímto názorem se ztotožňuji, protože freeteknaři pořádají takové akce za účelem dobrého pocitu z toho, že může přinášet zábavu a radost dalším účastníkům. Obě subkultury se jednoznačně vymezovaly vůči té druhé, proto se Hedbige domnívá, že právě to posiluje soudržnost těchto skupin, stejně jako fakt, že se o subkultury skutečně jedná.⁸⁹ Jako další skupinu drog typickou pro freetekno párty uváděli respondenti z této scény cannabinoidy. Pro klubovou techno scénu shledávali respondenti jako typické stimulanty a extázi a to především z důvodu potřeby energie. Na rozdíl od freetekna respondenti častěji uváděli,

⁸⁷ KUČERA, M. jr, KUČERA, M. sr. Problematika technoparty v České republice. *Prevence úrazů, otrav a násilí: odborný a vědecký časopis*. Dobrá Voda u Českých Budějovic: Jihočeský inzerť expres, s.r.o., 2006, roč. 2, č. 2, s.95-108. ISSN 1801-0261

⁸⁸ SAUNDERS, N. Extáze a techno scéna. Brno: Jota, 1996. 314 s. ISBN 80-85617-93-5

⁸⁹ Hebidge, D. (1979). *Subculture: The Meaning of Style*. London: Methuen.

že se typ drog užitých na obou scénách výrazně neliší. Ačkoliv jsem se jich na to při rozhovoru neptala, domnívám se, že takto odpovídali, protože účastníci klubové techno scény nemají žádné zkušenosti s freeteknem na rozdíl od účastníků freetekna.

Výzkumná otázka č. 2: Existuje významně odlišná motivace k užívání drog na freetekno párty a komerční technoscéně?

Respondenti obou typů párty na dotaz, proč užívají určitý typ drogy se většinou shodovali a ve svých výpovědích se příliš nelišili. Tabák účastníci užívají z důvodu závislosti, alkohol, že k „k životu prostě patří“. U ilegálních drog převládaly důvody kombinující zábavu a prožitek z drogy, např. u psychedelického zážitku dochází k přínosu k jisté individuální nebo terapeutické úrovni.⁹⁰ Láká je především uvedení do rauše, milují stav po užití drogy, kdy se jim mění vnímání a dokážou dát najevo své pocity a emoce. Všichni respondenti byli schopni identifikovat, proč dané drogy užívají. V této oblasti jsem se setkala s velmi negativními reakcemi respondentů na účast mladých účastníků, kteří jezdí na tyto párty jen z důvodu, aby sehnali jakoukoliv drogu. Většinou potom mladí účastníci, pohledem těch starších, „kazí párty“, protože se neumějí chovat, dělají nepořádek apod.

Výzkumná otázka č. 3: Lze hovořit o existenci odlišné motivace účastníků k návštěvám freetekno párty a komerční technoscény?

Mou aspirací bylo identifikovat rozdílnost motivace k návštěvě dvou zcela odlišných typů párty. Snahou bylo nastínit, zda je užívání drog na párty pro návštěvníky prioritní nebo se jedná jen o dokreslení atmosféry jako takové.

Zatímco na komerčních typech klubové techno scény dominuje jako motiv k návštěvě především hudba, účastníci freetekna uvádí atmosféru, která je složena z většího množství podnětů, ať se již jedná o místo, pocit svobody, přírodu, lidi nebo

⁹⁰ GROF, Stanislav. *Psychologie budoucnosti*. Praha: Perla, 2004.

drogu.⁹¹ Na tomto místě bych souhlasila s výrokem neznámého autora, který zpracoval práci na téma Freetekno a CzechTek 2005, ačkoliv neuvedl, že účastníci freetekna také navštěvují párty kvůli hudbě, tak z mých dosažených výsledků se na freeteknu ve všech odpovědích objevila hudba, kterou respondenti pokládali logicky za smysl návštěvy těchto párty. Další motivací je specifická atmosféra, dále trojkombinace: příroda, vizualizace a dekorace, kterou můžeme zařadit do symbolů freetekna.⁹²

Pro komerční techno scénu je obdobně jako pro freetekno motivací k návštěvě párty tedy hudba a tanec, ale pouze pro sedm respondentů. Dva respondenti projevují zájem spíše o módu a módní kreace. Musím podotknout, že toto bylo pro velmi překvapivé zjištění, že někdo je schopen jet na párty za účelem viditelnosti a upoutat na sebe pozornost prostřednictvím oblečení. Pro další dva respondenty jsou prioritou drogy. Taneční hudba je obvykle spojována nejen se zábavou, ale též užíváním různých typů legálních i ilegálních drog a to nejen širší veřejností, ale veřejností odbornou, která má své domněnky doložené monitoringy tanečních drog v letech 2003-2007.⁹³

Ze získaných výsledků lze tedy stanovit následující hypotézy:

H1: „*Na freeteknu převládají drogy typů cannabinoidů a halucinogenů z důvodu poklidné a uvolněné atmosféry.*“

H2: „*Na české klubové techno scéně převládají drogy typu stimulantů a extáze z důvodu potřeby energie*“

H3: „*Motivace účastníků freetekna spočívá ve specifické atmosféře k návštěvě párty.*“

H4: „*Na freeteknu jsou účastníci obezřetnější, co se týče distribuce drog z hlediska bezpečnost, proto si drogy raději vozí sebou.*“

⁹¹ Autor neznámý. *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce. Dostupný z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf

⁹² Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.

⁹³ Autor neuveden. *Tanec a drogy 2007 - výsledky studie*. [cit 25.dubna 2011]. info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/tanecni_drogy/tanec_a_drogy_2007_vysledky_studie

6. ZÁVĚR

Od policejní zásahu na technopárty CzechTek v roce 2005 uplynulo mnoho času, přesto veřejností je tato subkultura a styl života stále odsuzován. Mým záměrem bylo zmapovat a kvalitativně popsat subkultury účastníků freetekno párty a klubové techno scény. Jejich historii, podstatu a myšlenky jsem popsala v teoretické části. V další kapitole jsem se blíže věnovala problematice drog, která s těmito subkulturami velice úzce souvisí.

Hlavním cílem práce bylo identifikovat, zda existují výrazné odlišnosti na freeteknu a klubové techno scéně v užívání drog a rozdílnosti motivace k návštěvě párty.

Z dosažených výsledků vyplývá, že na obou typech párty se užívají odlišné drogy, kdy na freeteknu převládají halucinogeny a cannabinoidy, kdežto klubovou techno scénu ovládají stimulanty a extáze. Motivace k návštěvě párty je také u obou subkultur rozdílná, zatímco na freeteknu převládá hudba, volnost, svoboda, stmelenosť. Motivací návštěvníků klubové techno scény je především hudba a drogy. Dále i motivace k užívání drog je zcela odlišná. Většina respondentů sice ve svých odpovědích tvrdí, že dobrá párty se bez drog užít dá, pokud je dostatek legálních drog, ale vzápětí dodávají, že právě drogy dodají párty tu pravou atmosféru. Na základě výsledků mohu konstatovat, že cíl práce byl splněn.

Při poskytování rozhovoru jsem byla mile překvapena upřímností a vstřícností respondentů, i přesto že se jedná o velmi intimní záležitosti (užívání drog). Oslovit respondenty nebylo nikterak obtížné, ba spíše naopak.

Tato práce může posloužit ke studijním účelům v oblasti sociální práce, jakožto klíč k pochopení této subkultury. Práci lze využít jako zdroj informací, které dosud nebyly uceleně popsány, s určením pro odborníky zabývající se problematikou psychotropních látek a sociálních patologií. Práce by mohla sloužit jako podklad pro rozsáhlejší výzkum popisované oblasti.

Ačkoliv jsem nezkoumala oblast týkající se sebeidentifikace se subkulturou v rámci výzkumu jsem dospěla k zajímavým výsledkům, že obě subkultury se vůči té

druhé jasně vymezují, což potvrzuje fakt, že tyto jednotlivé subkultury jsou spjatě spojeny a tím se právě posiluje jejich soudržnost.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. BABBIE, Earl. *The Practice of Social Research*. Wadsworth: Thomson Learning Inc, 2007. ISBN 0-534-62029-9
2. BÁLKOVÁ, Ivana. *Pohled na technoparty Czechtek ze strany příznivců techno a policistů*. 2007. 57 s. ZSF JCU. Bakalářská práce
3. COLLIN, M., GODFREY, J. *Altered state: the story of ecstasy culture and acid house*. London: Serpent's Tail. 1998. ISBN-10: 9781846687136
4. CSÉMY, L. *Drogy a taneční scéna*. Praha: Státní zdravotní ústav, 2000. 44 s. ISBN 80-7071-167-1
5. ESCOHOTADO, Antonio. *Stručné dějiny drog*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2003. 173 s. ISBN 80-7207-512-8.
6. AUTOR NEZNÁMÝ, *Freetekno a Czechtek 2005*. 2006. 95 s. FSS PRAHA. Diplomová práce
Dostupné z WWW:freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf
7. GORMANN, G.E., CLAYTON, Peter. *Qualitative research for the information professional*. 2. vyd. London: Facet Publishing, 2005. 282 s. ISBN 1-85604-472-6.
8. GRAHAM, St John. *Rave culture and religion*. London: Routledge, 2004. ISBN 0415314496
9. GROF, Stanislav. *Psychologie budoucnosti*. Praha: Perla, 2004.

10. HENDL, J. Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN: 80-7367-040-2
11. JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha : Portál, s .r. o, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0
12. Johnny Green*R. Více o techno. *Charakteristika* [online]. 3.1.2008 [cit. 2009-12-20] Dostupné z WWW: <http://deepbass.blog.cz/0801/historie-techna>
13. KAJANOVÁ, Alena , et al. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami : Etnické, marginální, a rizikové skupiny*. 1. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 103 s.
14. Kajanová, A., Pešek, M. (2009). Řeč symbolů freetekno komunity. *Psychologie Dnes*. 7/2009. S. 32-37.
15. Kalina, Kamil et.al. *Drogy a drogové závislosti : mezioborový přístup* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.
16. Kalina, Kamil et.al. *Základy klinické adiktologie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 392 s. ISBN 978-80-247-1411-0
17. Kolektiv autorů sdružení SANANIM. Informační texty o nejčastěji užívaných drogách. *In Drogy otázky a odpovědi*. Praha: Portál, 2007 s. 198 ISBN 978-80-7367-223-2.
18. KOZLOVÁ, Lucie. *Informovanost veřejnosti o drogové problematice v okrese České Budějovice*. 2008. 124 s. ZSF JCU. Diplomová práce

19. KOZLOVÁ, Lucie. *Výzkumné přístupy*. [online]
Dostupné z WWW: < http://www.eamos.cz/amos/ksb/externi/ksb_305/index.htm, cit. [2009-11-12]>.
20. KUBŮ, P. *Tanec a drogy 2000 a 2003*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2006. 92 s. ISBN 80-86734-77-3
21. KUČERA, M. jr, KUČERA, M. sr. *Problematika technoparty v České republice. Prevence úrazů, otrav a násilí: odborný a vědecký časopis*. Dobrá Voda u Českých Budějovic: Jihočeský inzerť expres, s.r.o., 2006, roč. 2, č. 2, s.95-108. ISSN 1801-0261
22. Milovský, Michal et.al. *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium 1. vyd.* Praha: Grada Publishing, 2008. 533 s. ISBN 978-80-247-0865-2.
23. MUGGLETON, D. *Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style*. Oxford, New York: Berg, 2000. s. 18-34
24. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Úřad vlády České republiky. *drogy-info* [online]. 19.6. 2002 [cit. 2009-10-05] Dostupné z WWW: <http://www.drogy-info.cz/>
25. NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 3. vyd. Praha: Portál, 2007 170 s. ISBN 978-80-7367-267-6
26. NEŠPOR, Karel. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 157s. ISBN 80-7178-515-6
27. POKORNÝ, Vrastislav – TELCOVÁ, Jana – TOMKO, Anton. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002 194 s. ISBN 80-86568-02-04.

28. POKORNÝ, Vratislav – TELCOVÁ, Jana – TOMKO, Anton. *Prevence sociálně patologických jevů*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2001 110 s. ISBN 80-865668-03.2.
29. PUNCH, Keith. *Úspěšný návrh výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7367-468-7
30. ROTGERS, Frederick et.al. *Léčba drogových závislostí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999 260 s. ISBN 80-7169-836-9
31. SAUNDERS, N. *Extáze a techno scéna*. Brno: Jota, 1996. 314 s. ISBN 80-85617-93-5
32. SHAPIRO, H., HÁČIK, L. *Drogy : obrazový průvodce*. 1. české vyd. Praha : Svojk a s.r.o., 2005. 360 s. ISBN 80-7352-295-0.
33. SOVINOVÁ, H., CSÉMY, L., SADÍLEK, P. *Zdraví a škodlivé návyky*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotnický ústav, 1999. 56 s. ISBN 80-7071-141-8.
34. ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 95 s. ISBN 80-244-0709-4.
35. ŽALOUĐÍKOVÁ , I. A kol. *Normální je nekouřit II. díl*. 1. vyd. Brno : Padio, 2006. 93 s. ISBN 80-7315-128-6.

8. KLÍČOVÁ SLOVA

Czechtek

Do It Yourself

Freepárty

Subkultura

Techno

Tekno

9. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Osnova k rozhovoru

Příloha č. 2: Přepisy rozhovorů

Příloha č. 3: Účastníci klubové techno scény

Příloha č. 4: Sound systém nebo-li mobilní zvuková jednotka a účastníci freetekna

Příloha č. 1:

SCÉNÁŘ K ROZHOVORU

1. Pohlaví:
2. Věk:
3. Typ párty: a) freetek
 b) Klubová techno scéna
 c) jiné....
4. Od kolika let chodíš na podobné akce?
5. Jak často navštěvuješ podobné party?
6. S kým chodíš na párty?
7. Co Tě baví na párty nejvíc?
8. Užíváš na akci nějaké drogy?
 - a) ANO-NE
 - b) Jaké?
9. Kupuješ si drogy přímo na párty nebo si je vozíš sebou?
 - a) kupuje na párty
 - b) vozí sebou (oboje)
 - c) jiné....
10. Myslíš si, že se dá užít dobrá párty i bez ilegálních drog? ANO – NE

Proč?

11. Jsou nějaké drogy, které užíváš nejčastěji? ANO – NE

12. Proč užíváš právě tento typ drogy?

13. Užil si nyní na této párty nějaký typ drogy? Pokud ano, tak jaký? ANO – NE
Jakou skupinu drog?

14. Chodíš na freetek i na klubovou techno scénu?

a) jen freetek

b) jen klubová techno scéna

c) preferuji freetek

d) preferuji klubovou techno scénu

e) je mi to jedno

f) jiné.....

15. Myslíš, že jsou nějaké drogy, které se více hodí na free nebo komerční akce?

Jaké a proč?

Příloha č. 2:

PŘEPISY ROZHOVORŮ

FREETEKNO

RESPONDENT Č. 1

Draxtyle, 24. 7. 2009, Borotín

- 1) Muž
- 2) 23 let
- 3) Freetek
- 4) Když jsem byl poprvé na akci, tak to mi bylo takových 17 let.
- 5) Asi několikrát za rok.
- 6) Dřív s ex-přítelkyní a teď už jen s přáteli.
- 7) Já mám rád tu atmosféru. Rád si poslechnu pořádnou rychtu, ale víc mě baví se seznamování s novými lidma.
- 8) Ano, cannabinoidy, tabák, alkohol, halucinogeny, taneční drogy a stimulanty.
- 9) Teď už vozím sebou.
- 10) Já si myslím, že při velkém množství legálních drog si to jde pořádně užít. (smích)
- 11) Vedle tabáku jsou to hlavně cannabinoidy, protože to dám tak minimálně 10 jointů denně.
- 12) Asi ze zvyku, a abych to přežil v práci. (smích)
- 13) Dneska jsem měl už houbičky a i teda tabák a alkohol, když se to taky počítá.
- 14) Mně je to úplně jedno, hlavně když je co kouřit a kalit a lidi jsou v cajku.
- 15) To už tak je, ještě jsem teda nepotkal nikoho, kdo by si dal na nějaký komerci třeba houby. Bych řekl, že by to asi neustáli. (smích) Co vím, tak si rádi daj čáru nebo kouli, ale papíra a houby to určitě ne!

POZOROVÁNÍ: Respondenta jsem uviděla, jak sám sedí na hradbách⁹⁴ a popíjí pivo. Během rozhovoru byl velmi upovídaný a velmi vstřícný. Občas jeho výraz v obličeji a jeho chování odpovídalo tomu, že užil psylocibin⁹⁵

RESPONDENT Č. 2

The Movement Camp, 3. 7. 2009, Hutě pod Třemšínem

- 1) Žena
- 2) Je mi 22 let.
- 3) Freetek
- 4) O tomto typu párty jsem se dozvěděla, když mi bylo asi tak 16 let. To jsem chodila celkem pravidelně, ale od těch 19 let už mi nezbyvá tolik času.
- 5) Akce navštěvuji několikrát za rok, jak jsem říkala není nato už moc čas.
- 6) Většinou chodím na párty s přáteli, ale vůbec mi nedělá problém jít sama na nějakou akci, která mě zajímá.
- 7) Nejvíc mě baví hudba, nejlepší je drumec⁹⁶, protože ráda tancuju a u týhle hudby se člověk vyřádí úplně nejvíc. Takže na takové akce chodím, abych si pořádně zatančila.
- 8) To jo, ale je to jenom alkohol a cigára.
- 9) Kupuju si je na párty, ale vozím si je i sebou, jak kdy.
- 10) (smích) Z toho už jsem vyrostla. Jsem ráda, že se druhý den ráno vyhrabu z kocoviny, natož se ještě prát s dojezdem, to nepotřebuju. Neříkám, že to někdy v budoucnu nezopakuju a nedám si třeba houbičky, ale bude to výjimečná záležitost. Jinak na akcích akorát popíjím pivo a nějaký ty panáky (pokud zrovna neřídím), už ani nehulim. Nepotřebuju to a moje tělo už si našlo svůj strop, takže se dokážu dobře bavit i

⁹⁴ Párty konaná v Borotíně byla uskutečněna na hradě.

⁹⁵ Respondent byl nepozorný, roztěkaný, chvěl se, chvílemi měl poruchy myšlení, rozšířené zornice.

⁹⁶ „Drumec“ : jedná se o hudební žánr, který pochází z počátku 90. let 20. století, jsou založené na bubnech a bicích, z nichž se také odvíjí jejich výraz drumandbass.

bez drog, nepotřebuju slupnout kulatou, abych se odvázala, zatancuju si skvěle i bez ní.
Tanec miluju!

11) Ne, mám stejnou odpověď jako předtím, takže opět alkohol s tabákem.

12) Tak alkohol k akci prostě patří, člověk potřebuje cucat aspoň to pívko, aby nevyschnul a tabák? No to už tak je, hnusná závislost na nikotinu.

13) Tak to mám pro Tebe opět stejnou odpověď a je to alkohol a tabák.

14) Preferuji freetek.

15) Já myslím, že je to lidem fuk, ale na freeteknu asi lidi častěji slupnou papíra nebo houby a na komerční akci si spíš dají extázi. Na freeteknu se člověk asi taky častěji setká s ketaminem apod...

POZOROVÁNÍ: Respondentka mne upoutala již na začátku akce barevně batikovanými šaty, které zářily, kam se pohnula. Respondentka za mnou přišla sama jestli bych jí nedala cigaretu, tak jsem toho využila a začala se jí vyptávat. Byla neustále usměvavá a pohotově mi odpovídala na otázky.

RESPONDENT Č. 3

The Movement Camp, 3. 7. 2009, Hutě pod Třemšínem

1) Muž

2) Je mi 22 let.

3) Freetek

4) Pořádně si zadupat před bedny chodím už asi od mých 15-ti let.

5) Na akci jdu několikrát za rok podle toho, co se kde vyskytne a jestli jsou zrovna prachy.

6) Většinou jdu zapařit s kámošema.

7) Baví mě muzika a hlavně potkávat lidi a přátele, který můžu potkat jen na akcích tohoto typu. Baví mě poznávat nové lidi. Cítím se tam svobodný. Bez omezení.

8) Si piš, že užívám, tak vždycky, když jsem na cestě na nějakou párty, tak mi nesmí v ruce chybět jednoznačně rum, takže teda alkohol. Pak dost kouřím, takže cigára, tráva, lysohlávky a taneční drogy.

- 9) Vozím si je sebou, protože je to jistější, že Ti tam nějaký těžkej dealer nestřelí svinstvo a při nejhorším se může stát, že třeba nesplašíš vůbec nic a to je pak docela v „prdeli“. (smích)
- 10) Protože s tím mám taky zkušenosti a zjistil jsem teda, že to jde.
- 11) Nejčastěji asi alkohol, tabák, marihuana.
- 12) Protože mě to baví a kdyby mě to nebavilo, tak to přece nedělám. (smích)
- 13) Jak je na mě poznat, tak alkohol, tabák, marihuana a hašík. (smích)
- 14) Je mi to úplně jedno, protože se dokážu bavit všude a s kýmkoliv.
- 15) Myslím si, že se jedná spíš o lidi než o druh akce. Na obou akcích se najdou lidé, kteří něco berou a stejně tak lidé, kteří jen pijí alkohol a stačí jim to.

POZOROVÁNÍ: Respondenta jsem pozorovala již od začátku akce. Někdy kolem půl 2 ráno jsem na něj narazila ještě u baru. Stál tam se svojí kamarádkou a pili jednoho panáka za druhým. Při rozhovoru se mnou začal balit jointa a potom ho i kouřit. Mluvil souvisle, sem tam se chichotal nějakým hloupostem.

RESPONDENT Č. 4

Psy2free, 1. 5. 2009, Růžená

- 1) Muž
- 2) 20 let
- 3) Freetek
- 4) Na tyhle akce jsem začal chodit od mých 18nácti.
- 5) Navštěvuju je tak asi 1x za měsíc.
- 6) S mou přítelkyní.
- 7) Každopádně muzika, protože bez ní by to samozřejmě nešlo. Příroda a vždy mě fascinuje vizualizace.
- 8) Tabák, cannabinoidy a halucinogen.
- 9) Většinou si je vozím sebou.
- 10) Dá, ale bude trochu jiná. (smích) Bude víc o muzice, míň o odpočinku. Drogy na akci mě lákají z důvodu, že se jedná o „aktivní užívání drog“ (ne někde zavřený doma).

11) Tabák, marihuanu a halucinogeny.

12) Na tabák jsem zvyklý, ale postupně kouřím míň. Cannabis mám v poslední době místo alkoholu . Člověk nemá kocovinu, zdravotní dopady nejsou nikterak silný, většina mýtů o ní jsou nesmysly a myslím si, že osobnost člověka hodně ovlivňuje typ jeho nejužívanější drogy, což marihuana pozitivně ovlivňuje empatii, porozumění a zdůrazňuje umírněnost vůči agresi, která je běžná u většiny jiných drog. Samozřejmě negativní vlivy má, ale nikterak zásadní vůči ostatním, dá se říct že sem se pro ni rozhodl.

13) Dneska jen tabák a marihuanu s hašišem.

14) Já osobě tedy preferuji freetek.

15) Free akce samozřejmě halucinogeny, tam nikoho nezaskočí, že je člověk trochu mimo, jinde se to moc nedává. Komerční bývají hodně o alkoholu, což se s většinou věcí bije, je to o vkusu. A na obou piko.

POZOROVÁNÍ: S tímto respondentem mě seznámila moje kamarádka. Působil velice inteligentně, sympaticky a rozumně. Měl spoustu dobrých poznámek, které dávaly smysl.

RESPONDENT Č. 5

Draxtyle, 24. 7. 2009, Borotín

1) Muž

2) 18 let

3) Freetek

4) To vím úplně přesně a to od 17 let.

5) Já jenom sezóně.

6) S lidma, který jsou v pohodě.

7) To je to free, že si můžeš dělat, co chceš. Ta volnost a svoboda.

8) Ano, užívám. Alkohol, tabák, LSD a piko.

9) Já si je pokaždé kupuju na akci a pokaždé něco seženu za dobře. (smích)

10) Asi jo, ale já jsem to radši nikdy nezkoušel kdyby se mi to náhodou nelíbilo. Tak proč to pokoušet, když si díky droze dokážu akci užít dvojnásobně.

11) Tabák a cannabinoidy.

12) U obou to vidím v tom, že jsem šílený kuřák a závislák. Ale vůbec mi to nevadí, abych řekl pravdu. Prostě si rád vypálím tlamu. (smích)

13) Tabák, alkohol, cannabinoidy a LSD.

14) Nóó spíš preferuju freetek.

15) Na obou stranách je to vyrovnaný a berou se stejný drogy.

POZOROVÁNÍ: Když jsem respondenta potkala, právě si bral LSD. O pár hodin později jsem jej potkala znovu pod hradem u rybníka. Moc nerozuměl tomu, proč s ním rozhovor dělám, občas mluvil dost z cesty. Byl to velmi složitý rozhovor, kde se v jeho průběhu z ničeho nic začal zajímat spíše o rybník, aby se v zápětí zas vrátil do reality a odpověděl na zbytek otázek.

RESPONDENT Č. 6

Psy2free, 1. 5. 2009, Růžená

1) Žena

2) 27 let

3) Freetek

4) Na první freekno párty jsem byla v 18náci. Pravidelněji ale jezdíme posledních pár let.

5) Snažíme se aspoň 1x za měsíc někam vyrazit, v zimě je to horší.

6) Vyrážíme s přítelem.

7) Hudba, atmosféra, nálada, lidi, „vyčištění hlavy“, vizualizace, dekorace, psi, když je to dobře vybraný místo, tak i místo, „duše“ toho místa, ale vůbec ta párty jako celek, všechny ty její součásti zapadající do sebe.

8) Tabák, cannabinoidy a halucinogeny.

9) Kupuju si je, ale i je vozím sebou, houby a cigá vozím zásadně.

10) Určitě dá. Myslela jsem si, že ne, že k tomu ty drogy svým způsobem patří, protože umožňují lepší odreagování se a vjemy z tý hudby, ale není to tak. Zažila jsem párty bez jakýchkoli včetně legálních drog a byla dokonce lepší, než ty „drogové“. Člověk si všímá jiných věcí a je tam sám za sebe. Když je to kvalitní párty, myslím, že se dá užít stejně dobře bez drog jako s nimi. Dřív jsem se i svým způsobem bála, že by mne to třeba nemuselo bavit, ale není to tak. Na druhou stranu, když jsem byla mladší, stalo se, že jsem šla na komerční párty jen kvůli drogám. Ta hudba mě nezajímala a vlastně ani nezajímá, je to úplně o něčem jiném, než tady.

11) Ano, jelikož jsem kuřačka, tak to bude tabák, potom cannabinoidy, halucinogeny a přírodní stimulanty.

12) Myslím, že každý má svou drogu. Mně vždycky nejlíp vyhovovaly halucinogeny, protože umožňovaly největší posun někam. A hlavně v tom, že jsou pokaždé jiné. A také to, že jaký si to uděláš, takový to máš, že jo? (smích) Neovládaj oni tebe, ani ty je, přátelsky se dělíte.

13) Tady jsem měla tabák, cannabinoidy a halucinogen.

14) Preferuji freetek všemi deseti.

15) Na free veškeré halucinogeny a MDMA, je příjemnější požití je pod širým nebem a hvězdami, s lesem za zadkem, než v přeplněném klubu o 40 stupních celsia, taky je to o lidech, kteří na té párty jsou a o atmosféře. LSD se mimo venku hodí maximálně do Crossu (smích), tam se ale skutečně hodí. Nemám pocit, že by bylo něco, co by se hodilo víc dovnitř než ven, myslím ale, že pro komerční akce jsou typický amfetaminy víc než pro free. Ale moje odpovědi jsou možná ovlivněny tím, že jezdíme hlavně na psytek, goa a podobné odnože, kde jsou halucinogeny rozšířenější. Alkohol, cannabis a stimulanty se hodí na oboje typy párty.

POZOROVÁNÍ: Respondentku, která mi ochotně odpovídala na všechny otázky s velkým zájmem, znám již z dřívějších akcí. Ačkoli během párty užila LSD, byla naprosto v klidu. Občas se smála nebo se poohlížela po okolí, ale vůbec to nenarušovalo rozhovor. Rozhovor probíhal v celku, během párty jsme se ještě několikrát potkaly a pozdravily.

RESPONDENT Č. 7

Draxtyle, 24. 7. 2009, Borotín

1) Žena

2) Je mi 20, né vlastně 21 už. Já pořád zapomínám a dělám se mladší. (smích)

3) Freetek

4) Poprvý jsem byla na tomhle typu akce, když mi bylo asi nějakých 15 let. A hned jsem si to zamilovala, jak hudbu, tak všechno kolem toho.

5) Poslední dobou to trochu zanedbávám, protože jsem student, takže pochopitelně nemám prachy, i když je pravda, že na tenhle typ akce stačí třeba kilo a zděláte se takovým způsobem, ale záleží na koho narazíte. (smích)

6) Dřív jsme vyrážela jen se svou nejlepší kamarádkou, ale ta mi odcestovala, tak jsem naštěstí naučila moje kámoše na tuhle hudbu a mám aspoň s kým chodit. Takže vyrážím s přáteli.

7) Samozřejmě, že dobrá hudba s kvalitním zvukem. Potom mám ráda seznamování se s novými lidmi, videoprojekce, kde se objevují šíleny haluzy, z kterých sem pak celkem hotová a pak jakákoliv barevnost, vizualizace a dekorace...

8) Alkohol ten momentálně u mě vede, tabák, marihuana, extázi a lysohlávky.

9) Jak kdy, někdy si je koupim tam a někdy sebou.

10) Jo dá, takhle už to praktikuju docela dlouho dobu, stačí mi flaška rumu, vodky a vyjde mě to na stejně jako kdybych do sebe naládovala papíra nebo kouli. Sice tolik nevydržím, protože už mě z toho paření celkem bolejí nohy, ale furt jsem na tom stejně jak kámoši, kteří si něco vzali.

11) Tabák ten je u mě na prvním místě, alkohol je víkendová záležitost a občas si dám i marihuanu, tak asi 1x týdně.

12) No, tak hlavně mě to musí bavit, myslim tím teda alkohol a trávu. No a tabák to už je jenom hnusná závislost, který se nemůžu zbavit.

13) (smích) pivo, víno, vodka, rum, hruškovice, tabák a LSD. (smích)

14) Já osobně preferuji freetek, ale když se občas objevim někde jinde, tak se z toho nehroučim.

15) Na freeteknu lidi nejvíc užívají LSD, lysohlávky, protože je paráda mít halucinace nebo slyšiny někde v přírodě, kde se máš kde ukryt, kam schovat, i když to zrovna najede špatně, tak to není tak šílený než kdyby to šlapalo někde ve vnitř nějakýho klubu. Ale dobrý je, že se ze všeho raduješ a zkoumáš tu přírodu a krajinu a zvířátka a všechno je takový jinčí. (smích) A hlavně si nedovedu představit, že bych byla někde zavřená v klubu, kde je narváno k prasknutí, šílený vedro a hlavně to, že nepouští ven jen tak se nadýchat na čerstvý vzduch. A pak samozřejmě tráva. No a na komerčku převládají stimulanty jako je koks a piko, ale i extáze.

POZOROVÁNÍ: Toto byl pro mne jeden z nejzajímavějších rozhovorů, které jsem dělala. Zároveň byl velmi obtížný - respondentka byla dost „mimo“, neustále se smála a pohybovala se z jedné strany na druhou. Rozhovor trval poměrně dlouho dobu, byl několikrát přerušován.

RESPONDENT Č. 8

Draxtyle, 24. 7. 2009, Borotín

- 1) Muž
- 2) Dneska mi je zrovna 19 let. (smích)
- 3) Freetek
- 4) Od mých 17nácti.
- 5) Několikrát za rok vyrazím, nejčastěji v létě, ale teď jezdíme i v zimě do sokolen atd...
- 6) S kámošema, sám bych asi nikam nešel.
- 7) Samozřejmě muzika, protože tekno je moje srdeční záležitost a ty pařby kolem. Hrozně rád se bavím tím, že pozoruju i jiný lidi, jak jsou sundaný. (smích)
- 8) Ano, alkohol, marihuanu a hašík, halucinogeny, extázi. Prostě, co je k mání to si dám.
- 9) Většinou kupuju na akci.
- 10) NE, i když jsem to nikdy nezkoušel, tak si myslím, že ne. Já teda bych se asi moc nebavil a bez jointa bych to tam asi nevydržel vůbec. (smích)

- 11) Jak jsem říkal před chvílí, tak marihuana, hašiš a alkohol.
- 12) Baví mě být zmaštěnej, pak neřešíš nějaký „sračky“ a hlavně už nedokážu přestat. (smích)
- 13) Alkohol, trávu, hašík a LSD. (smích)
- 14) Jednoznačně freetek, na jinou akci by mě nedostali ani párem volů. (smích)
- 15) Podle mě je to úplně jedno. Jde o ty lidi, že jim je to úplně jedno, co si vezmou hlavně, že budou mimo.

POZOROVÁNÍ: Zaujala mě početná skupinka lidí sedících na zemi mezi auty, chovající se velmi hlučně. Pochopila jsem, že jeden z nich má narozeniny a jedná se o jakousi formu oslavy. Oslavence jsem znovu potkala ráno, jak sedí na matracích a pořád se sám něčemu směje. Přisedla jsem a začala se s ním bavit. Moc ochotný bavit se nebyl, ale přeci jenom něco jsem se od něj dozvěděla.

RESPONDENT Č. 9

The Movement Camp, 3. 7. 2009, Hutě pod Třemenem

- 1) Žena
- 2) 25
- 3) Freetek
- 4) Okolo 20 let jsem se poprvé seznámila s tímhle stylem života a naprosto mě pohltil. (smích)
- 5) Tak asi 1x za měsíc, není moc času bohužel účastnit se častěji.
- 6) Chodím s přítelem, ale občas se stane, že musí o víkendu pracovat a tak to vyrážím s přáteli.
- 7) Asi všechno. (smích) Lidičky, pejsci, hudba, videoprojekce, barevná výzdoba a dekorace, příroda kolem a nesmím taky zapomenout, že se ráda juknu na pěkný dredatý kluky. (smích)
- 8) Ano, ale pouze alkohol a toto moc nepřeháním s ním. Samozřejmě, že někdy mi to trochu ujede.
- 9) Flašku si většinou беру sebou, a když dojde, tak zaútočíme na stánky s alkoholem.

10) Jo určitě dá, já jsem jasný důkaz toho, že ano.

11) Tak to bude zase alkohol.

12) Nevím, alkohol prostě k životu patří. A jsem ráda, že jenom piju, protože si myslím, že jsem tady možná z mála lidí, kteří jenom pijí alkohol a nic jiného nepožili. Naštěstí mě to k nějakému experimentování s drogami vůbec netáhne.

13) Dneska jsem už měla flašku vínka, to je taky jediný typ drogy, u kterého zůstanu.

14) Já chodím pouze a jen na freetekno, jinam bych nešla. (smích)

15) Freetekno je o té uvolněnosti, svobodě a to si myslím, že dokážou rozpoutat halucinogeny. Komerční párty jsou většinou o tom koksu a pervitinu, ale proč to tak je netuším. (smích)

POZOROVÁNÍ: Na respondentku jsem narazila ve frontě na WC a daly jsme se z ničeho nic do řeči. Povíдалa jsem jí o svém tématu bakalářské práce a výzkumu na párty. Aniž bych se jí ptala jestli bych s ní mohla udělat rozhovor, navrhla mi to sama, že by jí to docela zajímalo. Rozhovor byl pro mne zajímavý, slečna působila velice milým a sympatickým dojmem. Vypadala na méně, než na 25 let, které uvedla.

RESPONDENT Č. 10

The Movement Camp, 3. 7. 2009, Hutě pod Třemšínem

1) Žena

2) 21 let

3) Freetekno

4) Od 16 let jsem začala lítat po všelijakých možných akcích a asi v těch 17-18-ti jsem ukotvila na freeteknu, kde jsem se našla.

5) Asi tak 1x za měsíc.

6) Přítel nechce chodit, protože to moc neposlouchá, tak vyrážíme s kámoškama.

7) Že si dycky pořádně zapařím před bednama, zakalim, a že potkám lidi, který normálně moc nepotkávám.

8) Jojo, pomalu snad už všechno. (smích) Od alkoholu, marihuany, halucinogenů po stimulanty, opiáty, extázi.

9) To záleží, jak daleko ta párty je. Pokud daleko, tak si vezu sebou, abych se v autě moc nenudila. (smích)

10) Jo dá, ale s těma drogami je to tisíckrát lepší, prožívám to víc. Líbí se mi, jak se ve mně mění to vnímání.

11) Nejčastější drogou pro mě je alkohol a pak marihuana.

12) Zvyk a nejde mi s ním přestat, myslím teda teďkom marihuanu. Pokoušela jsem se, ale nějak mi to nejde. Už mě trochu vypatává, ale stejně mě to stále baví. (smích)

13) Alkohol a marihuana.

14) Je mi to nějak jedno.

15) Nedovedu si představit, že bych si dala LSD nebo lysohlávky v nějakým klubu, to by byl nejspíš můj konec. A hlavně nesnáším, když na tebe ty technařský pipiny čumej, takhle na tom freeteknu je to bráno jako normál, součást párty. Nikdo to prostě neřeší. A v tom je to lepší. Kdežto si krásně dokážu představit na komerční akci, jak tam do sebe perou jednu kouli za druhou. (smích)

POZOROVÁNÍ: Respondentka mne oslovila s dotazem, zda nemám LSD nebo extázi. Po mé záporné odpovědi byla evidentně zklamaná, ale s rozhovorem souhlasila. Byla nervózní, nepozorná, pravděpodobně se těšila, až bude konec, aby mohla jít shánět dále. Shodou okolností jsem ji potkala asi tak za 5 hodin od našeho rozhovoru a bylo na ní vidět, že pochodila u někoho jiného a LSD nakonec sehnala. Vypadala spokojeně, dobře se bavila.

KLUBOVÁ TECHNO SCÉNA

RESPONDENT Č. 1

Technasia, 19. 9.2009, Soběslav

1) Žena

2) 25 let

3) Klubová techno scéna

4) To jsem byla ještě malé dítě. (smích) Začalo tak kolem 14, kdy mě poprvé přivedl k týhle elektronické muzice můj bývalý přítel.

- 5) Řekla bych, že poměrně často. Asi tak 1x za měsíc.
- 6) S přítelem a samozřejmě, že taky nesměj chybět kmoši, takže ještě s nimi.
- 7) Miluju techno a tanec. Tenhle typ párty mám ráda kvůli jeho atmosféře, osvětlení, že můžu předvést své oblečky, který si vyrábím a vytvářím sama. Taky kvůli tomu, že se zde odreaguju a upustím se od reality a to mi jde lépe s pomocí užití nějaké drogy.
- 8) No za celou tu dobu od těch 14nácti jsem to zkusila dost, ale jenom zkusila. (smích) Alkohol, cigára, extáze, tráva, opiáty, stimulanty a i nějaký ty přírodní drogy.
- 9) Vozím si je sebou, protože je to mnohem lepší než pak někde lítat a furt opruzovat lidi jestli něco nemaj.
- 10) Někomu to určitě jde, ale mě moc ne. Takže za sebe dávám, že ne! Párkrát jsem to zkusila, když sem musela řídit nebo jsem něco druhý den musela jít zařídit, protože s mýma dojezdama by to bylo utrpení, takže jsem zjistila, že ta celá akce byla o ničem. Nedokážu se dostatečně odvázat, i když kalim tak to stejně není takový. To se akorát potácím, sem ráda že se držím na nohou. Kdežto když si dám piko nebo kokain, tak si připadám krásně střízlivá, ale odvázaná. Je mi všechno volný a dělám jen to, co se mi chce.
- 11) Vedle alkoholu jsou to pro mě stimulanty.
- 12) Tak v týhle době je prostě alkohol normálka, málokoho uvidíš, aby cucal mattonku. Je aspoň „prdel“, když to teda nepřepísknu. Kouření je závislost, ale piko mi pomáhá vydržet, jak na akci, tak i mimo něj. Ne, že bych byla nějaká fetka to ne, ale mám trochu časově náročnou práci a bez toho bych to občas prostě nezvládala.
- 13) Ještě ne, ale mám to v plánu. (smích) Dostala jsem od kámoše éčko, takže dneska budu asi zase každýho milovat, ale proč ne.
- 14) Jen komerční párty.
- 15) Já myslím, že je to jedno, ale když teďkom tak přemýšlím, tak asi na těch akcích podobný Czechteku jsou asi dekly a lysny, kdežto tady na komerčku převažují stimulanty a koule. A proč, protože to tak nějak je. (smích) Já jsem třeba na žádný jiný akci nezkusila papíra, protože s nim nemám dobrý zkušenosti a slyšela sem od kámoše, že je to celkem běsový. Tak to mě teda moc neláká.

POZOROVÁNÍ: Respondentku bych charakterizovala jako typickou technařskou účastnici s vějířkem, krátkou sukni a brýlemi. Ačkoli s rozhovorem souhlasila, po chvíli ji přestal bavit.

RESPONDENT Č. 2

Technasia, 19. 9. 2009, Soběslav

- 1) Muž
- 2) 19 let
- 3) Klubová techno scéna
- 4) Asi 2 roky zpátky, takže v 17 letech.
- 5) Teď se mi zrovna daří, takže mohu párty navštěvovat 1x za týden.
- 6) S kámošema, bez nich to přece nejde. Já potřebuju mít kolem sebe plno svých přátel.
- 7) Nejvíc hudba a pak pěkný polonahý sexy slečinky. (smích) To mám rád. A právě tohle je nejlepší kombinace, když se rozdováděná slečna krásně svíjí v rytmu techna nebo schranzu. To mě na akcích baví ze všeho nejvíc. (smích)
- 8) Podle toho, jakou mám náladu. Ale vždycky si dám to pívko a nějakýho toho panáka. Pak to záleží na situaci a na chuti. Někdy cannabinoidy, stimulanty, taneční drogy.
- 9) Kupuju na akci od známých i neznámých. (smích)
- 10) Jasně, že jo. Máme tady ještě alkohol a ten užívá pomalu skoro každý druhý. Je nejdostupnější.
- 11) Jo, na akcích kalim dost často a do toho většinou zandám kulatou.
- 12) Alkohol to je normálka, bez toho bych si to asi nedovedl představit. Koule mě dost baví tím, jak je člověk otevřenější, všechno se mu líbí, každýho miluje, samá empatie a hned je ten svět krásnější.
- 13) Jak vidíš, tak držím v ruce vodku se semtexem a po dlouhý době jsem potkal kámoše, tak jsme se museli dát jointa na přivítanou. (smích)
- 14) Spíš preferuju komerční akce, tady nevidíš tolik sundaný lidi, který se někde válej nebo všude nabíjejou.

15) Teď už to lidi, tak nehrotěj a jsou rádi, když něco splašej a můžou se sjet. Akord teď malí caparti, který začali navštěvovat tyhle akce. To když vidíš nějakou 15ti letou sjetou holku, tak mám docela pak i zkaženou párty. S tím by se mělo něco dělat.

POZOROVÁNÍ: Stála jsem na chodbě k WC a hledala telefon, když mě oslovil respondent jestli nemám zapalovač. Byl milý, sympatický, upravený a usměvavý. Měl sice strohé odpovědi, ale to mohlo být ovlivněni tím, že před ním kouřil marihuanu.

RESPONDENT Č. 3

Summer Session, 18. 7. 2009, Žďárský most

1) Muž

2) 18 let

3) Klubová techno scéna

4) Poprvé jsem se zúčastnil podobný akce shodou okolností tady na Žďárkách před 3 roky a v té době mi bylo jestli počítám správně 15. (smích)

5) Skoro každý týden.

6) Chodím s přítelkyní.

7) Baví mě to, jak lidi vůbec netušej a jsou mimo. Dělej věci, který by za normálu vůbec nedělali. Ta jejich spontánnost a odvázanost.

8) Jen taneční drogy, to je moje.

9) Drogu si kupuju na akcích, proč se tím zabývat před akcí, když víš, že tady vždycky něco seženeš během 10 minut, když chceš.

10) Ne, protože je to prostě jinej svět.

11) Ano, vždycky si vyberu extošku. (smích)

12) Proč? Hmm, protože se potom dostanu do šíleně krásný extáze.

13) Jojo, slupnul jsem před 4 hodčkama jednu kulatou.

14) Chodím jen na komerčko.

15) Já to vůbec nerozlišuju, všude je to stejný. Každý se sjede, když už chce a je úplně jedno jestli je tam nebo tam.

POZOROVÁNÍ: Zprvu byl respondent v klidu, trochu se pohupoval a pořád měl úsměv od ucha k uchu, ale pak nevydržel sedět a začal přešlapovat na místě. Pak odběhl, ale překvapivě se vrátil asi tak za 15 minut, tak jsem ho poprosila, jestli bychom mohli dokončit rozhovor. Potom jsem ho pokaždé viděla jen na cestě mezi barem a parketem.

RESPONDENT Č. 4

Summer session, 18. 7. 2009, Žďákovský Most

- 1) Žena
- 2) Je mi 23 let.
- 3) Klubová techno scéna
- 4) Chodím už od 16nácti a ještě mě to neomrzelo a doufám, že ještě budu mít dlouho sílu účastnit se dalších a dalších parties, který se neustále zlepšují.
- 5) Zatím tu sílu pořád mám, tak navštěvuju 1x za týden. (smích)
- 6) Vyrážíme s přáteli, bez nich by to nebylo tak super.
- 7) Hudba, atmosféra a drogy. Kombinace těchto 3 věcí mě uvádí na té párty vždy do rauše.
- 8) Na akcích už jsem toho požila. (smích) Alkohol a tabák to je pro mě základ a pak nějaký ty taneční drogy a stimulanty.
- 9) Vozím si sebou, je to jistější a bezpečnější, že ti nikdo nedá svinstvo, z kterýho by tě pak našli někde ležet v bezvědomí nebo v nejhorším případě mrtvou.
- 10) Nemyslím, jsou určitě nějaký výjimky, který to zvládnou, ale u mě je to naprostá utopie. Už jsem si za léta zvykla na můj styl, ve kterém prostě tyto drogy mají svou úlohu a nehodlám to měnit.
- 11) Mezi mé nejoblíbenější patří extáze a piko. Jsem potom střízlivě opilá jestli mi rozumíš. (smích)
- 12) Líbí se mi ten stav, baví mě to, užívám si to úplně nejvíc.
- 13) Kouřím pořád, tak tady tomu nebude jinak, alkoholu jsem měla zatím v malý míře a než jsme přišli sem taky jsem si dala čáru perníku a před chvíli jsem si dala ještě MDMA. Pro mě je tohle vyhovující kombinace.
- 14) Někdy mi je to jedno, ale teď jak přemýšlím, tak preferuju komerční.

15) Na free je upřednostňováno marihuaně, LSD a houbičkám, protože tomuhle typu lidí se to prostě líbí a dokážou si to užít podle svého. Komerční lidičky užívají extázi a pervitin, protože jsou to pro taneční energetické drogy, který jim dovolí propařit celý večer, noc a ráno a tak dokola, dokud párty neskončí.

POZOROVÁNÍ: U respondentky bylo jednoznačně vidět, že užívá pervitin poměrně často (vyhublé tělo, propadlé tváře s boláky...) Stále přežvykovala, tak jsem jí nabídla žvýkačku. Neustále mi povídala o své rodině a bývalém příteli, jak ji zavrhli kvůli jejímu způsobu života, který momentálně vede, a i když jsem s ní rozhovor ukončila, chodila za mnou celý večer, později jsem ji viděla, jak si „odchytla“ jiného účastníka na rozhovor s ní.

RESPONDENT Č. 5

Summer Session, 17. 7. 2009, Žďárkovský Most

- 1) Muž
- 2) 22 let
- 3) Klubová techno scéna
- 4) Asi od 14, to už nevím přesně.
- 5) Teď už jenom 1x za měsíc, bývalo to častěji, ale nezbyvá čas.
- 6) Jasně, že s přáteli, protože přátele jsou můj život.
- 7) Nejlepší na tom je, že tady potkám většinu svých kamarádů, se kterými úplně nejvíc brutálně zapaříme a potom seznamování se s novými lidmi, kteří se postupně časem stanou taky třeba novými kamarády. A hudba to je základ!
- 8) (smích) To si piš, že jo. Alkohol, tabák cannabinoidy, halucinogeny, taneční drogy a stimulanty.
- 9) Fet si kupuju přímo na párty.
- 10) Podle mého názoru, když je ta akce sama o sobě dobrá, tak nepotřebuješ nic, aby si se bavil.
- 11) Tak to je jenom alkohol.

12) To je jednoduchý, protože je ze všech drog, co jsou nejpřístupnější. Teď se sežene pomalu na každém rohu a to ti nemusí být ani 18, aby ti to prodali. Spousta mých kámošů ho užívá a i ty, který nejsou plnoletý. Pokaždé se najde někdo, kdo to prodá nebo se najde někdo, kdo jim to koupí.

13) Krom alkoholu a tabáku, tak extacy.

14) Je mi naprosto jedno, chodím na oboje akce.

15) Myslím si, že je to úplně jedno, kde se co bere. Ty lidi do sebe perou všechno, co jim přijde pod ruku a vůbec nerozeznávají jestli je to halucinogen nebo stimulant.

POZOROVÁNÍ: Tento respondent na mě působil jako metrosexuál. Vyjadřoval se a pohyboval jako žena. Projevoval silné sociální cítění, byl velice laskavý a na můj vkus až moc „přítulný“. Stále se usmíval a občas se mne i dotkl.

RESPONDENT Č. 6

Summer Session, 17. 7. 2009, Žďákovský Most

1) Žena

2) 22

3) Klubová techno scéna

4) Hm, tak když mi bylo nějakých 16 – 17 let.

5) Jen výjimečně, minimálně tak 2x za rok a maximálně asi 4x za rok.

6) Jen s blízkými přáteli.

7) Hudba, hudba a hudba. (smích) Taky, že se tu setkám se spoustou známých. Tady mám pokaždé možnost je vidět po strašně dlouhý době, protože jsem dost často v cizině.

8) Alkohol, tabák a extáze.

9) Kupuju na párty, tam pokaždé splášim, co potřebuji.

10) Samozřejmě, že ano. Hodně lidí jezdí na parties jenom kvůli hudbě a ne, aby užívali drogy. Znáám spousty takových lidí.

11) Alkohol a tabák.

12) Alkohol z nudy, většinou pijeme s přáteli, aby jsme se pořádně pobavili. Tabák taky z nudy až se z toho stala příšerně hnusná závislost.

13) Zatím je pátek a celý víkend před sebou, takže času dost a zatím žádná droga. (smích)

14) Raději preferuji komerční párty.

15) Myslí si, že ne. Lidem je to u řiti, hlavně že budou sjetý na „sračku“.

POZOROVÁNÍ: Respondentku jsem oslovila na WC, když si upravovala svůj make-up. Žádné zvláštní pohyby ani emoce. Odpovídala jen stroze, bez jakéhokoliv zájmu.

RESPONDENT Č. 7

Svojšice, 26. 6. 2009, Amfiteátr Svojšice

1) Muž

2) 24 let

3) Klubová techno scéna

4) Nejspíš, když mi bylo těch 17 jestli myslíš nějakou větší párty.

5) Jen v létě, když je teplo.

6) S mou přítelkyní, samotného nebo s přáteli by mě asi nikam nepustila. (smích)
Dělám si srandu.

7) Muzika, techno je můj život. Mohl bych to poslouchat od rána do večera. Líbí se mi, že nejsem jediný, kdo to tak prožívá. Podívej se kolem, vidíš ty šťastný pohledy a teď nemyslím tím, že je to drogami. Pokaždé mě to úplně nabije zvláštním pocitem, který mi dodává ještě větší sílu si to užít.

8) Párkrát v životě jsem si dal extázi, ale to je vše, jinak jsem nekuřák, abstinent atd...(smích)

9) Jelikož jsem si jí dal párkrát, tak jsem to dostal vždycky od nějakého kamaráda na párty.

10) Určitě dá. Teď na párty nejezdí lidi jen kvůli tomu, aby si poslechli a zatančili na skvělou hudbu, ale za tím účelem, aby se mohli sjet. To nechápu, to je ta mladá generace. Nevidí zábavu v ničem jiném než v drogách a to je dost smutný.

11) Teď nevím, co odpovědět. To je ta extáze, ale tu si nedávám často, jenom ze všech látek, co jsou je jediná, kterou si dám. Tak asi extáze. (smích)

12) Líbí se mi, jak dokáže ovládnout tvoje emoce a city. Jak jsou lidé na sebe hodní, usmívají se a nic neřeší. Sice je pravda, že tohle by se mělo dít normálně, ale bohužel tomu tak není, takže aspoň, že existuje MDMA, abychom si mohli trochu pomoci aspoň na chvíli.

13) Ne, dneska jsem úplně čistej asi z mála lidí, jak tak koukám kolem sebe. (smích)

14) Pouze komerční párty.

15) To nevím jistě, protože jsem nikdy na freeteknu nebyl, ale co jsem tak pochytil z TV, novin nebo od přátel, tak se tam většinou užívají halucinogeny. A tady na komerčních párty jsou nejvíc užívané podle mě stimulanty a ty taneční drogy. Tady je to hodně o tanci, tak aby si měla hodně energie a vydržela protancovat celou noc i ráno.

POZOROVÁNÍ: S respondentem byl rozhovor velice zábavný a zajímavý. Chvíli jsem se s ním zdržela. Potom jsem ho potkala ještě druhý den okolo poledne, jak se loučí se svými přáteli a odchází s bosou dívkou v roztrhaných kalhotách, která byla v podnapilém stavu.

REPOUDENT Č. 8

Svojšice, 26. 6. 2009, Amfiteátr Svojšice

1) Muž

2) Je mi 23 let.

3) Klubová techno scéna

4) Začal jsem chodit, když mi padla 18náctka.

5) Navštěvuju je tak 1x za měsíc podle toho, kdo a kde hraje.

6) Nevadí mi jít někam sám, ale jsem radši když vyrazíme s kámošema. To je aspoň větší zábava.

7) Na 1. místě to je hudba, bez té by to nešlo, potom jsou to lidé kolem, kteří vytvářejí naprosto skvělou atmosféru. Šťávu tomu dodává osvětlení a všelijaký blikadýlka a videoprojekce. Prostě dokonalá vizualizace, která může dát lidi do pořádného transu.

- 8) Ano, alkohol, cannabis, taneční drogy a stimulanty.
- 9) Vozím si je sebou. Bezpečnost je bezpečnost.
- 10) Ano dá, jsou lidi kteří nepotřebují vůbec nic nebo aspoň alkohol. Prostě se dokážou bavit. Mně to dělá trochu problémy, sice bych to dal, ale přece jenom s tou drogou to prožívám líp tu akci.
- 11) Určitě alkohol a extáze.
- 12) Neznám snad nikoho, kdo by si víkendově nedal ani pivko nebo nějaký panáka. To už prostě k životu patří, takže i k párty. Bez toho by to prostě nešlo. A extázi mám rád zato, že mě dostane do naprostý rauše, připadám si báječně, všemi obletovaný a všemi milovaný. (smích)
- 13) Dnes jsem dal po dlouhé době piko, abych byl trochu v pohodě. Když dám piko, tak radši nepiju alkohol. Nedělá mi to dobře, musím každé zvlášť, abych byl v klídku.
- 14) Je mi to jedno, dokážu se bavit všude s pomocí něčeho. (smích)
- 15) Freetekno je známo tím, že lidé spořádají velký množství tripů, lysten, aby měli co největší haldy a pak někde lítali po lese nebo louce a viděli mimozemšťany a kdo ví, co ještě. (smích) Na komerčku to tak není, sice lidi se chtějí sjet, ale ne z toho důvodu, aby byli úplně mimo a měli haldy, ale kvůli tomu aby si tu párty užili naplno a vydrželi.

POZOROVÁNÍ: S respondentem mě seznámil jeden známý, se slovy „že je v pohodě a rád mi odpoví na jakoukoliv otázku“. Respondent mluvil tak rychle, že jsem si nestačila ani dělat poznámky. Několik informací mi musel párkrát zopakovat.

RESPONDENT Č. 9

Svojšice, 26. 6. 2009, Amfiteátr Svojšice

- 1) Žena
- 2) 17 let
- 3) Klubová techno scéna
- 4) Od mých 17náci.
- 5) Dnes jsem poprvé na takovýhle větší akci. Dřív jsem byla párkrát u nás v menších klubech, ale kam se na tohle hrabou.

- 6) S kámošema a občas i s mým klukem, ale radši jdu s těma kámošema.
- 7) Líbí se mi to oblečení těch holek až půjdu příště, tak si taky něco takovýho pořídím. Pak spousta těch lidí, jak se baví všichni pohromadě. To vůbec neznám. Všude jsou ty bary, záchody jsou taky celkem v klidu, čekala jsem to horší.
- 8) Tabák, alkohol a tráva.
- 9) Tabák a alkohol si koupím buď u nás nebo na akci. Podle toho, jak stíhám a taky jestli mi to prodají. Trávu jsem si nikdy nekupovala.
- 10) Myslím si, že dá, ačkoliv to znamená, že to nebude tak brutální jako s těma drogami. Nevím, můj názor.
- 11) Hm nejčastěji, to je ten alkohol a tabák.
- 12) Baví mě se opíjet, hned se mi zdá svět lepší. (smích) Miluju bílé víno a za nic bych to nevyměnila. No a kouřím, protože chci, uklidňuje mě to a taky tím nějak zaplácám čas, když se třeba nudím.
- 13) Jak jinak než vínečko bílé a cigáro. (smích)
- 14) Je mi to jedno, kde je zábava a něco se tam děje, tak tam jsem já.
- 15) Mezi nimi nějaký rozdíl bude, ale jaký to nevím... Tipuju, že ty lidi v tom freetekno stylu asi dost hulej trávu a hašiš, jinak je to asi stejný.

POZOROVÁNÍ: Na respondentce bylo něco zvláštního, zaregistrovala jsem její nervozitu. Odpovídala pomalu a neustále pokukovala po své kamarádce. Když jsem s ní ukončila rozhovor, nenápadně jsem ji pozorovala během noci. Náhodou jsem se dozvěděla od jednoho známého, který shodou okolností respondentku znal, že mi lhala, protože před naším rozhovorem užila extázi a měla asi zřejmě ze mě strach.

REPOSNDENT Č. 10

Technasia, 19. 9.2009, Soběslav

- 1) Žena
- 2) 22 let
- 3) Klubová techno scéna
- 4) Párty navštěvuji od 19náci.

- 5) Ze začátku jsem byla každý týden někde na párty, ale teďkom se to zúžilo na 1x za měsíc.
- 6) S přáteli.
- 7) Na párty chodím za hudbou, aby si mé uši libovali a tělo si pořádně zapařilo. (smích)
Jinak na tom mám ráda, že se tu střetávám s lidmi, které jsem už dlouho neviděla, tak můžeme dát panáka a pořádně si pokecat.
- 8) Dám si alkohol a občas nepohrdnu ani extází nebo metamfetaminem.
- 9) Většinou si kupuju na akci.
- 10) To víš, že jo. Zbývá ti tu alkohol a ten dokáže divy sám o sobě, takže nepotřebuješ nic jinýho. (smích)
- 11) Alkohol a ten jen víkendově.
- 12) Se s ním dokážu pořádně bavit, sice to trochu vyjde draž, protože alkohol je v klubech a na těchto parties s pořádnou přirážkou, ale dám si ho raději než nějakou drogu. Naštěstí netrpím kocovinami, kdežto mám hrůzostrašný dojezdy. Takže asi tak nějak. (smích)
- 13) Alkohol.
- 14) Chodím jenom na komerční párty.
- 15) Patrný rozdíl tu jsou a to v tom, že na freečku jsou halucinogeny a na komerčku stimulanty. Na obojích parties je alkohol a tabák. Lidí to baví tak, jak to je prostě.

POZOROVÁNÍ: Respondentka byla po celou dobu na baru, pokaždé, co jsem okolí ní prošla, pořád byla na stejném místě. Byla hodně veselá, dlouho přemýšlela nad odpověďmi.

Příloha č. 3: Účastníci klubové techno scény

Obrázek č. 1

Zdroj:

<http://www.rave.cz/fotka/15106/ondrovy-fotky-z-olympia-fashion-party-s-michael-woodsem/48/olympia-fashion-party/>

Obrázek č. 2

Zdroj:

<http://www.rave.cz/fotka/14793/greenshitovy-fotky-z-apokalypsy-the-bells/26/apokalypsa/>

Příloha č. 4: Sound systém nebo-li mobilní zvuková jednotka a účastníci freetekna

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

